ARCHIVAL POST

Musine Kokalari, the first convicted politician

Elimination of opposition elements in Albania, 1946

SECTION

Historical figures

PERIOD

1946 - 1983

The Sigurimi documentation for Musine Kokalari is part of the investigative-judicial file of the 37 defendants in January 1946. Immediately after the elections, they were arrested because they had spoken out against the new electoral law and had made attempts to postpone the first elections. Musine was part of the group that drafted a note addressed to the British mission to intervene with the Albanian Government to postpone the holding of the first elections in order to organize and prepare the opposition front against the Democratic Front. Musine's documentation in the Sigurimi files belongs to the period 1945-1983, throughout her entire life lived under the communist regime.

DISIDENCE

CONTENT #1

The judicial process and sentencing of Musine Kokalari

In the Archives of the Authority for Information on the Documents of the former State Security (AIDSSH), documents concerning Musine Kokalari are preserved in two main fonds: the investigative-judicial fund and the operational fund. Investigative-judicial file no. 10815.A-1946 is related to the well-known trial of the “first Albanian opposition,” in which 37 individuals were tried, among them Musine Kokalari, as chairwoman of the Social-Democratic Group and co-founder of the organization “Democratic Union.” The trial was held at the premises of the Kinema Nacional, starting on June 17, 1946, and lasted 15 days. It turned into a politically staged public event, broadcast throughout the country via loudspeakers and radio. The judicial panel consisted of Major Frederik Nosi, Captain Valedin Zeneli, Nexhat Hyseni, and secretary Thoma Rino, while the prosecutor was Nevzat Hazedari. By decision no. 5, dated July 2, 1946, the High Military Court sentenced Musine Kokalari to 20 years in prison. She served 16 years in various prisons and then 19 years in internal exile, spending most of her life in isolation, poverty, and persecution. Personal file no. 2912 documents this long ordeal through surveillance reports, informants’ information, manuscripts, and personal materials. Musine Kokalari was the first Albanian woman writer, a highly educated intellectual, and a courageous voice of democracy and freedom of thought. She refused to renounce her political convictions and democratic ideals, facing the persecution of the communist regime with dignity. She died in internal exile in Rrëshen on August 13, 1983, but her figure remains today a symbol of moral resistance, civic courage, and intellectual steadfastness in Albanian history.

MEDIA #1

Media 1

MEDIA ITEMS #1

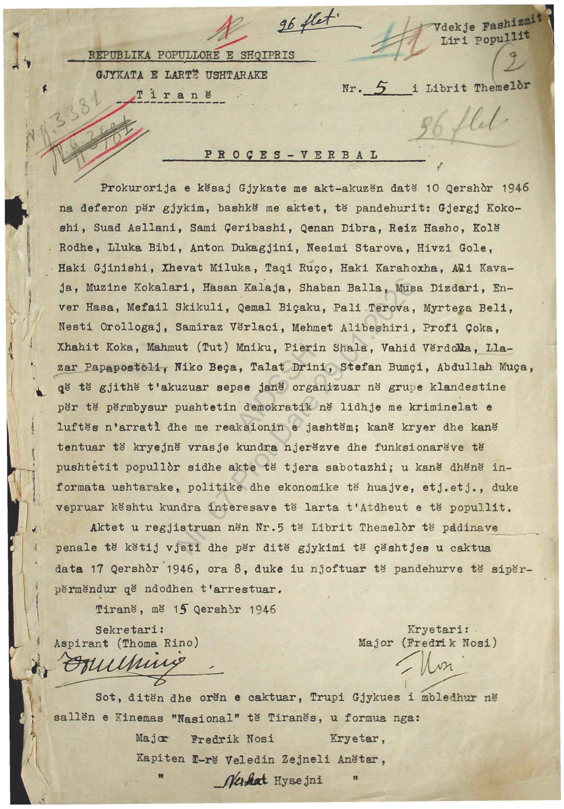

Vdekje Fashizmit
Liri Popullit

REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPRIS
GJYKATA E LARTË USHTARAKE
T i r a n ë

Nr. 5 i Librit Themelòr

PROÇES-VERBAL

Prokurorija e kësaj Gjykate me akt-akuzën datë 10 Qershòr 1946 na deferon për gjykim, bashkë me aktet, të pandehurit: Gjergj Kokoshi, Suad Asllani, Sami Çeribashi, Qenan Dibra, Reiz Hasho, Kolë Rodhe, Lluka Bibi, Anton Dukagjini, Nesimi Starova, Hivzi Gole, Haki Gjinishi, Xhevat Miluka, Taqi Ruço, Haki Karahoxha, Ali Kavaja, Muzine Kokalari, Hasan Kalaja, Shaban Balla, Musa Dizdari, Enver Hasa, Mefail Skikuli, Qemal Biçaku, Pali Terova, Myrteza Beli, Nesti Orollogaj, Samiraz Vërlaci, Mehmet Alibeshiri, Profi Çoka, Xhahit Koka, Mahmut (Tut) Mniku, Pierin Shala, Vahid Vërdolla, Llazar Papapostòli, Niko Beça, Talat Drini, Stefan Bumçi, Abdullah Muça, që të gjithë t'akuzuar sepse janë organizuar në grupe klandestine për të përmbysur pushtetin demokratik në lidhje me kriminelat e luftës n'arrati dhe me reaksionin e jashtëm; kanë kryer dhe kanë tentuar të kryejnë vrasje kundra njerëzve dhe funksionarëve të pushtetit popullòr sidhe akte të tjera sabotazhi; u kanë dhënë informata ushtarake, politike dhe ekonomike të huajve, etj.etj., duke vepruar kështu kundra interesave të larta t'Atdheut e të popullit.

Aktet u regjistruan nën Nr.5 të Librit Themelòr të padinave penale të këtij vjeti dhe për ditë gjykimi të çështjes u caktua data 17 Qershòr 1946, ora 8, duke iu njoftuar të pandehurve të sipërpërmëndur që ndodhen t'arrestuar.

Tiranë, më 15 Qershòr 1946

Sekretari:
Aspirant (Thoma Rino)

Kryetari:
Major (Fredrik Nosi)

Sot, ditën dhe orën e caktuar, Trupi Gjykues i mbledhur në sallën e Kinemas "Nasional" të Tiranës, u formua nga:

Major Fredrik Nosi Kryetar,
Kapiten I-rë Veledin Zejneli Anëtar,
" Nexhat Hysejni "

INFORMATION

No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

MEDIA #2

Media 2

MEDIA ITEMS #1

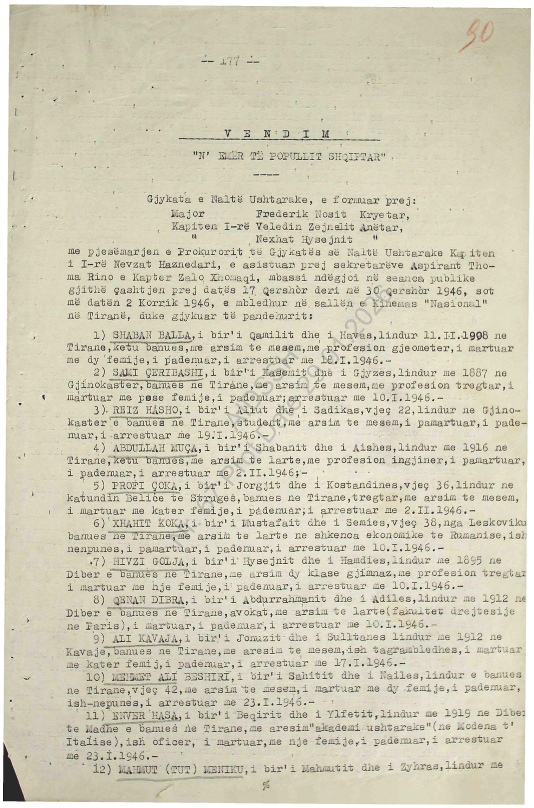

-- 177 --

80

V E N D I M

"N' EMËR TË POPULLIT SHQIPTAR"

Gjykata e Naltë Ushtarake, e formuar prej:
Major Frederik Nosit Kryetar,
Kapiten I-rë Veledin Zejnelit Anëtar,
" Nexhat Hysejnit "
me pjesëmarjen e Prokurorit të Gjykatës së Naltë Ushtarake Kapiten i I-rë Nevzat Haznedari, e asistuar prej sekretarëve Aspirant Thoma Rino e Kapter Zalo Xhomaqi, mbassi ndëgjoi në seanca publike gjithë çashtjen prej datës 17 Qershòr deri më 30 Qershòr 1946, sot më datën 2 Korrik 1946, e mbledhur në sallën e Kinemas "Nasional" në Tiranë, duke gjykuar të pandehurit:

1) SHABAN BALLA, i bir'i Qamilit dhe i Havas, lindur 11.II.1908 ne Tirane, ketu banues, me arsim te mesem, me profesion gjeometer, i martuar me dy femije, i padenuar, i arrestuar me 18.I.1946.-
2) SAMI ÇERIBASHI, i bir'i Kasemit dhe i Gjyzes, lindur me 1887 ne Gjinokaster, banues ne Tirane, me arsim te mesem, me profesion tregtar, i martuar me pese femije, i padenuar; arrestuar me 10.I.1946.-
3). REIZ HASHO, i bir'i Aliut dhe i Sadikas, vjeç 22, lindur ne Gjinokaster e banues ne Tirane, student, me arsim te mesem, i pamartuar, i padenuar, i arrestuar me 19.I.1946.-
4) ABDULLAH MUÇA, i bir'i Shabanit dhe i Aishes, lindur me 1916 ne Tirane, ketu banues, me arsim te larte, me profesion ingjiner, i pamartuar, i padenuar, i arrestuar me 2.II.1946;-
5) PROFI ÇOKA, i bir'i Jorgjit dhe i Kostandines, vjeç 36, lindur ne katundin Beliçe te Struges, banues ne Tirane, tregtar, me arsim te mesem, i martuar me kater femije, i padenuar; i arrestuar me 2.II.1946.-
6) XHAHIT KOKA, i bir'i Mustafait dhe i Semies, vjeç 38, nga Leskoviku banues ne Tirane, me arsim te larte ne shkenca ekonomike te Rumanise, ish nenpunes, i pamartuar, i padenuar, i arrestuar me 10.I.1946.-
7) HIVZI GOLJA, i bir'i Hysejnit dhe i Hamdies, lindur me 1895 ne Diber e banues ne Tirane, me arsim dy klase gjimnaz, me profesion tregtar i martuar me nje femije, i padenuar, i arrestuar me 10.I.1946.-
8) QENAN DIBRA, i bir'i Abdurrahmanit dhe i Adiles, lindur me 1912 ne Diber e banues ne Tirane, avokat, me arsim te larte(fakultet drejtesije ne Paris), i martuar, i padenuar, i arrestuar me 10.I.1946.-
9) ALI KAVAJA, i bir'i Jomzit dhe i Sulltanes lindur me 1912 ne Kavaje, banues ne Tirane, me aresim te mesem, ish tagrambledhes, i martuar me kater femij, i padenuar, i arrestuar me 17.I.1946.-
10) MEHMET ALI BESHIRI, i bir'i Sahitit dhe i Nailes, lindur e banues ne Tirane, vjeç 42, me arsim te mesem, i martuar me dy femije, i padenuar, ish-nepunes, i arrestuar me 23.I.1946.-
11) ENVER HASA, i bir'i Beqirit dhe i Ylfetit, lindur me 1919 ne Diber te Madhe e banues ne Tirane, me aresim"akademi ushtarake"(ne Modena t' Italise), ish oficer, i martuar, me nje femije, i padenuar, i arrestuar me 23.I.1946.-
12) MAHMUT (TUT) MENIKU, i bir'i Mahmutit dhe i Zyhras, lindur me

MEDIA ITEMS #2

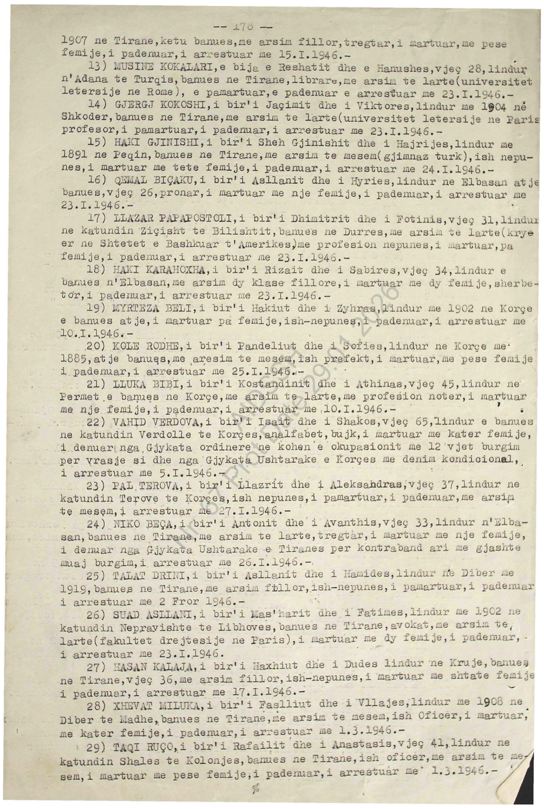

-- 178 --

1907 ne Tirane, ketu banues, me arsim fillor, tregtar, i martuar, me pese femije, i padenuar, i arrestuar me 15.I.1946.-
13) MUSINE KOKALARI, e bija e Reshatit dhe e Hanushes, vjeç 28, lindur n'Adana te Turqis, banues ne Tirane, librare, me arsim te larte(universitet letersije ne Rome), e pamartuar, e padenuar e arrestuar me 23.I.1946.-
14) GJERGJ KOKOSHI, i bir'i Jaçimit dhe i Viktores, lindur me 1904 në Shkoder, banues ne Tirane, me arsim te larte(universitet letersije ne Paris profesor, i pamartuar, i padenuar, i arrestuar me 23.I.1946.-
15) HAKI GJINISHI, i bir'i Sheh Gjinishit dhe i Hajrijes, lindur me 1891 ne Peqin, banues ne Tirane, me arsim te mesem(gjimnaz turk), ish nepunes, i martuar me tete femije, i padenuar, i arrestuar me 24.I.1946.-
16) QEMAL BIÇAKU, i bir'i Asllanit dhe i Hyries, lindur ne Elbasan atje banues, vjeç 26, pronar, i martuar me nje femije, i padenuar, i arrestuar me 23.I.1946.-
17) LLAZAR PAPAPOSTOLI, i bir'i Dhimitrit dhe i Fotinis, vjeç 31, lindur ne katundin Ziçisht te Bilishtit, banues ne Durres, me arsim te larte(kryer ne Shtetet e Bashkuar t'Amerikes)me profesion nepunes, i martuar, pa femije, i padenuar, i arrestuar me 23.I.1946.-
18) HAKI KARAHOXHA, i bir'i Rizait dhe i Sabires, vjeç 34, lindur e banues n'Elbasan, me arsim dy klase fillore, i martuar me dy femije, sherbetor, i padenuar, i arrestuar me 23.I.1946.-
19) MYRTEZA BELI, i bir'i Hakiut dhe i Zyhras, lindur me 1902 ne Korçe e banues atje, i martuar pa femije, ish-nepunes, i padenuar, i arrestuar me 10.I.1946.-
20) KOLE RODHE, i bir'i Pandeliut dhe i Sofies, lindur ne Korçe me 1885, atje banues, me aresim te mesem, ish prefekt, i martuar, me pese femije i padenuar, i arrestuar me 25.I.1946.-
21) LLUKA BIBI, i bir'i Kostandinit dhe i Athinas, vjeç 45, lindur ne Permet e banues ne Korçe, me arsim te larte, me profesion noter, i martuar me nje femije, i padenuar, i arrestuar me 10.I.1946.-
22) VAHID VERDOVA, i bir'i Isait dhe i Shakos, vjeç 65, lindur e banues ne katundin Verdolle te Korçes, analfabet, bujk, i martuar me kater femije, i denuar nga Gjykata ordinere ne kohen e okupasionit me 12 vjet burgim per vrasje si dhe nga Gjykata Ushtarake e Korçes me denim kondicional, i arrestuar me 5.I.1946.-
23) PAL TEROVA, i bir'i Llazrit dhe i Aleksandras, vjeç 37, lindur ne katundin Terove te Korçes, ish nepunes, i pamartuar, i padenuar, me arsim te mesem, i arrestuar me 27.I.1946.-
24) NIKO BEÇA, i bir'i Antonit dhe i Avanthis, vjeç 33, lindur n'Elbasan, banues ne Tirane, me arsim te larte, tregtar, i martuar me nje femije, i denuar nga Gjykata Ushtarake e Tiranes per kontraband ari me gjashte muaj burgim, i arrestuar me 26.I.1946.-
25) TALAT DRINI, i bir'i Asllanit dhe i Hamides, lindur ne Diber me 1919, banues ne Tirane, me arsim fillor, ish-nepunes, i pamartuar, i padenuar i arrestuar me 2 Fror 1946.-
26) SUAD ASLLANI, i bir'i Mas'harit dhe i Fatimes, lindur me 1902 ne katundin Nepravishte te Libhoves, banues ne Tirane, avokat, me arsim te larte(fakultet drejtesije ne Paris), i martuar me dy femije, i padenuar, i arrestuar me 23.I.1946.
27) HASAN KALAJA, i bir'i Haxhiut dhe i Dudes lindur ne Kruje, banues ne Tirane, vjeç 36, me arsim fillor, ish-nepunes, i martuar me shtate femije i padenuar, i arrestuar me 17.I.1946.-
28) XHEVAT MILUKA, i bir'i Faslliut dhe i Vllajes, lindur me 1908 ne Diber te Madhe, banues ne Tirane, me arsim te mesem, ish Oficer, i martuar, me kater femije, i padenuar, i arrestuar me 1.3.1946.-
29) TAQI RUÇO, i bir'i Rafailit dhe i Anastasis, vjeç 41, lindur ne katundin Shales te Kolonjes, banues ne Tirane, ish oficer, me arsim te mesem, i martuar me pese femije, i padenuar, i arrestuar me 1.3.1946.-

MEDIA ITEMS #3

-- 179 --

91

30) NESIM STAROVA, bir'i Hajdarit dhe i Qerimes vjeç 39, lindur e banues ne katundin Starove të Pogradecit, me arsim tre klasë shkollë të mesme, ish nëpunës, i martuar me kater femije, i arestuar më 15.I.1946 i denuar ne vjetin 1945 nga Gjykata Ushtarake e Korçës me 5 vjet burgim kondicional për veprimtari anti-popullore.-

31) STEFAN BUMÇI, bir'i Pjetrit dhe i Emiles, lindur më 1913 në Shkoder, banues ne Tiranë, kryer akademine ushtarake në Modena, ish oficer, i pa martuar, i pa denuar, i arestuar më 10.I.1946.-

32) NESTI OROLLOGAJ i bir'i Vangjelit dhe i Poliksenit, vjeç 47, lindur e banues në Korçë tregtar, me tre klase gjimnaz, i martuar me tre fëmijë, i pa denuar, i arestuar më 10.I.1946.-

33) PJERIN SHALA, i bir'i Nocit dhe i Maries, lindur 1920 ne Shkoder dhe banuen ne Tiranë, kryer akademine ushtarake, ish oficer, i pa martuar, i pa denuar, i arestuar më 24.I.1946.-

34) MEFAIL SKIKULI, i bir'i Jusufit dhe i Huries, lindur 1916 ne Diber te Madhe, banuen ne Tirane, kryer akademine ushtarake ne Modena t'Italise, ish oficer, i martuar, i pa denuar, i arestuar më 25.I.1946.-

35) ANDON DUKAGJINI, i bir'i Markut dhe i Prenës, vjeç 54, lindur në katundin Iball të Pukes, banues ne Tirane pesionist, i martuar, me kater femije, i pa denuar, i arestuar më 17.I.1946.-

36) MUSA DIZDARI, i bir'i Dashit dhe i Gjyles, lindur më 1913 në Pukë, banues ne Tirane profesor, me arsim te larte, i pa martuar, i pa denuar, i arestuar më 2.II.1946.-

37) SEMIRAZ VERLACI, bija e Hymer Vrionit, bashkë-shortja e Shefqet Verlacit, bija e Sanijes, lindur në Berat, e banues në Elbasan, vjeç 64, e martuar me kater femije, di shkrim e kendim, e pa denuar, pronare, e arestuar më 5.II.1946.-

Të përfaqësuar :

Shaban Balla, Profi Çoka, Mehmet Ali Beshiri, Musa Dizdari, Xhevat Miluk. AVOKAT Z. SPIRO STRINGA .-

Suad Asllani, Reiz Hasho, Llazar Papapostoli, Lluk Bibi, Vehid Verdova, Stefan Bumçi, Hasan Kalaja e Qemal Biçaku, AVOKAT Z. EFTHIM CANCO.

Ali Kavaja, Pali Terova, Haki Gjinishi e Mefail Skikuli, AVOKAT Z. FERIT ÇABEJ.

Hivzi Golja, Sami Çeribashi, Myrteza Beli, Nesim Starova e Pjerin Shala, AVOKAT Z. VASIL XHAJA.

Haki Karahoxha, Enver Hasa, Mahmut (Tut) Mëniku, Talat Drini, Niko Beça, e Taqi Ruço, AVOKAT Z. VASIL BIDOSHI.-

Abdulla Muça, Xhahit Koka, Qenam Dibra, Andon Dukagjini, Nesti Orollogaj, Semiramiz Verlaci, e Kol Rodhe, AVOKAT Z.ARISTIDH TOTOZANI.-

Musine Kokolari dhe Gjergj Kokoshi, refuzuan avokatët mbrojtësa tue marë përsipër ata vete mbrojtjen e tyre.

T' a k u z u a r :

Sipas akt-akuzave të Prokurorit si armiq të popullit, dhe sabotatorë të pushtetit ne baze te Nenit 15 te Ligjes Nr. 41 date 14.Janar - 1945 mbi organizimin dhe funksionimin e Gjykatave Ushtarake dhe Nenit 1 të Ligjes Nr. 21 date 15 Dhjetor 1944 mbi sabotatoret e luftes dhe të pushtetit.

G j y k a t a :

Mbasi shqyrtoi akt-akuzat e Prokurorit ;

Pasi shqyrtoi proces-verbalet e mbajtura nga organet e mbrojtjes populli;

Pasi ndigjoi apollogjinë e të pandehurve;

Pasi shqyrtoi dokumentat qe vertetojne akuzat e të pandehurve;

Pasi ndigjoi deponimet e deshmimtarve t'akuzes dhe gjithe dëshmimtarve të tjerë të banum me betim para gjyqit;

MEDIA ITEMS #4

-- 180 --

Pasi ndigjoj pretencën e Prokurorit ;

Pasi ndigjoj mbrojtimet e avukatëve ;

Pasi ndigjoj fjalën e fundit të sej cilit të pandehur;

Pasi studioj të gjitha dokumentat e tjera të ndodhura në dosjen e tyre;

Pasi studioj dhe mejtoj çashtjen ne fakt e ne të drejtë:

K o n s t a t o n :

Prokuroria dhe zhvillimi i gjyqit nxori ne shesh se: Fill mbas çlirimit të Shqipërisë, gjith mbeturinat fashiste ne vendin t'one (ball, legalitet, kuislinga, çifligare të mbëdhenj, tregëtare, spekullante, mercenare, vegla te ndergjegjeshme t'okupatorve) të shpartalluar fund e krye nga ngadhnimi i luftes se madhe çlirimtare te popullit Shqiptar, të dizorientuar ne fillim, ma von nisin te levizin e të rigrumbullohen për me vazhdue trathtine e vjeter. Bujaria dhe zemër gjeresia e popullit nuk i preki aspak zemrat e ktyre kriminelve e ktyre njerzëve të degjeneruar. Indulgjencën e popullit e morën për dobësi.

Ç'prej Janarit 1945 (ndersa populli Shqiptar i ishte për veshur betejescsë madhe të rindertimit) Shaban Balla, kerkon nga Hivzi Golja nji liste të kriminelve t'aratisur në rajonin e Peshkupise: Hysni Dema, Fiqri Dineja, Muharem Bajraktari, tre nga kokat ma të mbëdhaja të trathtisë jane dhe shtylla vertebrale ku do mbeshtetet ma voň i ashtu quajturi " Grupi i Rezistencës". Kjo bande kriminelësh nga Prilli 1945 e përbamë prej: Sami Çeribashit, Hivzi Goles, Ali Kavajës, Shaban Ballës, Andon Dukagjinit, Profi Çokës dhe Haki Gjinishit arine të kristalizohet tue u mbi emnuar, " KOMITETE NASIONALIST INISJATOR ". Veprimatria e pare e tyre asht me u lidhur me një anë me agjentet të reaksionit te jashtem (Oficer të huaj) dhe nga ana tjeter me kriminelét e luftes t'aratisur ne Shqipëri e jashte. Tregëtari spekulant Profi Çoka, përveç pjes marjes tij aktive ne kte bandë kriminale qe kishte për qëllim me përmbysur Pushtetitn Popullor me violence, interesohesh ne radhe te pare dhe me i shpëtue tatim fitimit te drejte vuemun atij. Për kete qellim me anën e Shaban Balles, nderlidhesi i grupit me Oficeret e huaj, mbasi përpillon nje note nemër të 10 a 15 tregetarve te tjere spekulante të tatuar, Prof Çoka ja dorezon ktë note të huajve.

Të gjithe kta armiq te popullit mbeshtetjen e tyre e kishin te kriminelet e luftes t'aratisur mbrenda dhe jasht Shqipërisë, çifligaret, e mbedhenj, tregetaret spekulantë, familjet e kriminelve te luftes, pseudo-intelektuakëve që: aspiroshin me aritur pozita, ish elementëve dhe oficerëve të Ballit, Legalitetit të cilët bashkëpunuan deri në çlirimin e Shqipërisë me okupatorët. (Shembulla nga te fundit në ktë proçes janë: Musine Kokolari, Mehmet Beshiri, Xhahit Koka, Qenam Dibra, Tut Mëniku,

MEDIA ITEMS #5

92

Nefail Skikuli, Lluka Bibi, Enver Hasa, Stefan Bumçi, Hivzi Golja e Hasan Kalaja, -të gjithe kta elementë gjate luftes çlirimtare kane bashkepunuar me okupatorët.

Ne baze te nji plani të përcaktuar ky grup trathtar e terorist në takimin e pare në shtepine e Shaban Balles me Nënkolonelin Palmer, ndermjet të eksponentit të tij Sami Çeribashit, mbasi e paraqet ngjendjen ne Shqipëri si kaotike, të vajtushme, ne kundershtim flagranet me realitetin, kërkon ndihmë materiale (armë, municion, të holla nderhyrje ushtarake direkte, sigurime se nga ana e reaksionit Grek e nderkombetar do kishte përkrahje të plotë) dhe ndima morale (propogandë shifje ne dëm të popullit Shqiptar me ane te radios, shtypit, dhe ç'do mjeti tjeter të përshtatshëm) për me përbysur pushtetin popullor me violencë. Hapi tjeter me rendesi asht lidhja e regullt me kriminelet e luftes me ane të leter thirjeve (te shkrojtura me maqine nga Hasan Kalaja) për me bashkepunue me ta për realizimin e planeve kriminale: 1) përbysjen e pushtetit popullor, kthimin e regjimeve shtypëse të së kaluarës; 2) dhe konçesioneve toritoriale atyre qe lakmojne tokatbt'ona (Reaksionit Grek, ku Sami Çeribashi në lidhje me tre (3) Bataljonet dhe bandat trathtare të kriminelit të luftes - masakratorit të Çamëve-Haki Rushitisot i strehuar ne Greqin e reaksionit) 3) kontakti me kriminelet e luftes t'aratisur Hysni Dema, Fiqri Dinen, Muharem Bajraktarin u bë efektivisht me ndermjetësine e antarit shumë te zellshem te bandes kriminale Hivzi Golja (letrat e shumta qe ka mare dhe i ka derguar ky i fundit Hysni Demës me Shokë u pranua plotësisht) Hivzi Golja mori përsipër me utakue personalisht me Xhelatin e kater shkurtit 1944, dhe me gjithse Hivziu mohon t'a ket takuar, ai qendroj në Peshkupi 6 gjashte dit për atë qëllim. Kriminelet e luftes t'aratisur u ftuan qe te mernin pjese me nji të ashtu quajtur Kongres te tyre qe do të mbahesh më 7 shtate Nandor 1945. Ky grumbullim deshtoj pamvaresisht nga vullneti i tyre. Ndjekja dhe kapja e kriminelve te luftes t'aratisur nga dora e popullit qe e madhe dhe kjo pengoj ardhjen e tyre. Grupi i Sami Çeribashit përveç ndihmave materiale ne te holla e veshmbathje i dergoj kriminelve dhe direktiva, udhezime, shpresa për t'ardhmen dhe lehtesoj ardhjen e tyre ne kontakt me reaksionin e jashtem (2 Oficerat qe Hysni Dema dërgoj në Greqi me u marun vesh me reaksionin Grek). Në mënyre më konkrete grupi Sami Çeribashit, reth të cilit vertiteshin d dhe Qemal Biçaku, Haki Karaoxha, Tut Mëniku, Semiraz Verlaci, ka patur lidhje te rregullta me kriminelet e aratisur ne krahinen e Shkodres -

./.

AIDSSH Nr. 67 Prot Date 29.01.2026

MEDIA ITEMS #6

Pashuk Biben, Mark Gjon Markun, Llesh Marashin etj. Kjo lidhje u provua me ane te Frano Mirakajt, nderlidhesat të grupeve teroriste te Shkodres me ato te Tiranes, i cili shpjegoj kjartazi para gjyqit ktë lidhje, "Kryengritja" tha ai, " do fillonte ne Shkoder nga ana e kriminelve t'aratisur kur te vinte direktiva nga Komiteti Tiranes (D;m.th. grupi terorist i Sami Çeribashit)." Ne rethin e Shkodres jane banum nje seri vrasje nga ana e krimineleve t'ratisur, si ajo e përgjegjësit të arsimit në Mirditë, Prenk Ndue ne baze te nji pllani të koordinuar antetatesh kunder njerezve te Pushtetit, si ajo e përgjegjësit të Rinis ne Kruje Qemal Veseli, ajo e përgjegjësit të Komitetit Ekzekutiv të N/Prefektures Kurveleshit Selman Lame, e 1) Rustem Daka, 2) Liman Laçi, 3) Qazim Peqini nga krimineli aratisur Vlash Arapi (me te cilen esht takuar Ali Kavja). Për të gjitha këto vrasje përgjegjësija morale bije mbi këto grupe teroriste - pse kto janë frymëzuesit dhe udhezuesit e kriminelve te luftes t'aratisur te cilet enkuruajuar nga ndimat morale e materiale të shokëve te tyre besnik në Qytet dalin nga strofullat e tyre dhe behen agresiv si Laje Nuroja ne Vlorë, ne trupin e te cilit gjendet letra e Abdulla Kreshpës. Kjo leter provon lidhjet e ngushta qe kane këta terorista me ta." Te jap sihariqin e math...............se në Tirane paska kohe qe nje Komitet qendror i përbere nga njerzish më të shënuar e të famshëm për veprimtarinë e tyre patriotike............ky asht Komiteti Qendror qe ka vepruar rrugen e tij ne vise te bdryshme të Shqipërisë, si në Tirane, Elbasan, Diber, Shkoder e tj..........Çashtje e jote u rapurtua ne Tirane d.m;th. në Qendror dhe mbas disa vrejtjeve qe te jane hequr për gabimet e tua në të kaluaren, më në fund u vendos qe t'i të quhesh një antar'i lëvizjes dhe qe sot e tutje të vihesh ne dispozicion te saj. Qëndrori e caktoj dhe ktu ne Vlorë degen e tij nga e cila ti do ti marish te gjitha direktiva dhe instruksionet."

Letër-thirrjet për kriminelat e luftës t'arratisur përpilohen e shpërndahen në këtë mënyrë: tri copë Ali Kavaja, pesë copë Anton Dukagjini dhe të tjerat Hivzi Golja, për t'i shpërndarë respektivisht në Shqiprinë e Mesme, në Shkodër e në Dibër. Letër-thirrjet u shpërndanë në rregull dhe lidhjet u vendosën me 'ta.

Prova asht: tre takime në Krrabë me ish-majorin e Gestapos, xhelatin e popullit t'Elbasanit, Alush Leshanakun; në këto takime ku shtrohen plane për vepra terroriste e sabotazhi kundra popullit dhe pushtetit, marin pjesë aktive Ali Kavaja, Tut Mëniku, Qemal Biçaku, Haki Gjinishi dhe Haki Karahoxha. Alush Leshanaku, i trëmbur

./.

AIDSSH Nr. 67 Prot Date 29.01.2026

MEDIA ITEMS #7

93

nga hakmarja e popullit, kërkon ndihmë me kalue në Greqi për me shpëtue kokën, por këta e nxisin me vazhdue veprimtarinë e tij kriminale, tue i dhanë shpresa e drejtime për çfarëdolloj ndihmash. Mburren me 'të dhe e përgëzojnë për të kaluarën e për çka do të bajë. Bajnë plane me e përdorë atë për me sulmue depo ushtarake në Librazhd e gjetkë e për me zbrazun pushkë ditën e votime, 2 Dhjetòr 1945. Me anën e Semiraz Vërlacit, e ndihmojnë atë të lidhet me kriminelin e arratisur në Greqi Shevqet Vërlacin, patron i tij i dikurshëm.

Ali Kavaja, gjithëmonë n'emër të Grupit terrorist, takohet edhe me kriminelin Vlash Arapin në rrethet e Kavajës, ku Aliu e lidh këtë me nënkomitetin e grupit terrorist që Aliu shkoi e ngrehu në Kavajë. Ngrehja e degëve të kësaj bande terroriste ~~edhe~~ nëpër qarqe ishte në planin e saj. Dhe në disa qarqe, nga puna e tyre e palodhur, arrijtën të formohen. Sami Çeribashi me shokët e tij lidhen me grupin terrorist të Korçës, me anëne e delegatëve t'ardhur apostafat në Tiranë, Myrteza Beli e Nesti Orollogaj. Grupi i Korçës, i përbërë nga dy të përmëndurit dhe nga Llukë Bibi, Nesim Starova, Pal Terova, Vahid Vërdova, kishte si organizues e frymëzues Kolë Rodhen, i cili gjatë zhvillimit të proçesit dolli dhe organizues e frymëzues, me anën e Ali Selenicës, të një grupi terrorist tjatër në Kolonjë. Terroristave të Korçës, Sami Çeribashi me shokët e tij u japin udhëzime dhe ndihma materiale, njëkohësisht direktiva për me u lidhun me reaksionin grek. Për këtë punë ngarkohet Nesim Starova, i cili ka marë dy napolona ar nga Nesti Orollogaj dhe 5.000 Fr.Shq. nga Hivzi Golja. Ky i ligështuem, veprën kriminale të nisur e lën në tentativë dhe nuk e kryen ndërlidhjen e dëshëruar. Kjo ndërlidhje kryhet me mënyra të tjera. Grupi terrorist i Sami Çeribashit sidhe të gjithë të pandehurit e tjerë, kanë pritur, uruar e punuar për një ndërhyrje t'armatosur nga reaksioni grek, ndërhyrje që do të kishte si pasojë nënshtrimin e Atdheut t'onë ndaj njëj zgjedhe të huaj. Dhe kjo asht tradhëti e naltë kundrejt Atdheut. Për këtë arësye të gjithë këta së bashku mejtonin e punonin si Prof Çoka: "S'na duhet ushtërija, duhet çmobilizuar ushtërija." Disa nga këta, si Prof Çoka, Shaban Balla, u kanë dhanë informata me karakter ushtarak dhe ekonomik të huajve

./.

AIDSSH Nr. 67 Prot Date 29.01.2026

MEDIA ITEMS #8

në dam t'interesave t'Atdheut.

Sami Çeribashi asht shpirti i lëvizjes së këtij grupi. Punon pa u lodhur për të shtuar radhët e komplotistave terroristë të tij. Hotelin "Dodge" në Durrës e bën çerdhe veprimtarije. Kur dyshon se Hasan Kalaja në takime rasti me njerëz të Lëvizjes mund të zbulojë të fshehtat, i thotë këtij se në hotel edhe kamarierët i ka zgjedhur si vehten e tij, besnikë të tradhëtis. Përpara Majorit Arnof, Sami Çeribashi mburret për vrasjen e përgjegjësit të rinis në Krujë, shokut Qemal Vejseli, si vepër e grupit terrorist të tij, tue premtue edhe vepra të tilla ma të mdhaja. Para Gjyqit të Popullit, në një çast sinqeriteti ~~ngrihet~~ e pohon dramatikisht: "Që të gjithë nè, pa eksepsion: Musine Kokalari, Suad Asllani, Gjergj Kokoshi, unë e tërë grupet e tjerë terroriste, vetëm një qëllim kishim: të rrëzonim pushtetin popullòr me violencë, me mitroloza në dorë, me ndihmën e kriminelave të luftës t'arratisur dhe me atë të reaksionit të jashtëm."

Paralelisht me lindjen e rritjen e grupit terrorist të Sami Çeribashit, lindet e rritet edhe grupi terrorist i njerëzve t'ish-organizatës tradhëtare të Legalitetit ku çquhen si koka dirizhuese, si organizatorë, inisiatorë dhe ekzekutorë: Qenan Dibra, Xhahit Koka, Abdullah Muça, Mehmetali Beshiri, Reis Hasho, Tut Mëniku, Talat Drini, etjerë. Të gjithë këta vazhdojnë punën tradhëtarë aty ku e la Abas Kupi e Mehdi Frashëri. Fill mbas çlirimit të Shqipris, këta njerëz, tue abuzue nga shpirtmadhësija e pushtetit popullòr, i cili me gjithëse fajtorët i la të lirë, rigrumbullojnë radhët e tyre dhe n'errësirën e natës mbrehin thikat me ia ngulun popullit mbas shpine. Organizojnë dhe veprojnë për përmbysjen e pushtetit popullòr me anën të kriminelave të luftës, me anën t'atentateve, me anën të sabotazhave dhe me anën e një ndërhyrjes s'armatosur nga jashtë. Të njajtat qëllime të poshtra i bajnë që ma vonë të bashkohen e të shkrihen me grupet e tjerë terroristë. Qenan Dibra e Xhahit Koka, dy organizatorët më të çquar të këtij grupit tjetër terorist, nuk mjaftuan me punën tadhëtare të bënë për llogari t'organizatës mercenare të Legalitetit, por nga Prilli i vjetit 1945 formojnë grupin e tyre

./.

AIDSSH Nr. 67 Prot Date 29.01.2026

MEDIA ITEMS #9

thërret i ekzaltuar: "ky ësht një sihariq i madh për nè". Shevqet Vërlaci asht autòr i 7 Prillit 1939. Shevqet Vërlaci mund të bahet prapë autòr i një 7 Prilli të dytë. Historija e tradhëtis bahet e papërsëritshme me eliminimin e atyreve q'e shkruajnë.

Lidhur ngushtë me grupin terrorist-monarqist të Qendrës, dhe nën direktivat e tij, punon grupi i ish-oficerave dhe i elementave mercenarë të Legalitetit: Nefail Skikuli, Enver Hasa, Stefan Bumçi, Talat Drini, Mehmetali Beshiri, Mahmut Mëniku. Kafeja "Splendid" asht vënd-mbledhja ma e preferueshme e tyre. Me cinizmën ma të madhe para popullit punëtòr që kalon aty pari, këta njerëz thurin plane se si me i bamun varrin popullit q'i ka toleruar me rrojtun në mes tyre, me bujarinë q'e karakterizon.

Nën direktivat e Metali Beshirit, ish sekretar i I-rë i Zogut, Kryetar i një lagjeje në Tiranë për Legalitetin, pjesëmarës në luftimet kundra partizanëve në Pezë e në Tujan, Enver Hasa pregatit një ekspozè për të huajt, relasion plotë me shprehje e gënjeshtra për situatën e Shqipris, dhe ku kërkohet ndërhyrja e të huajve për me skällavërue popullin shqiptàr, dhe në radhë të parë çmobilizimi i Ushtëris heroike Nacional-Çlirimtare. Kjo ushtëri glorioze që u theu dhambët okupatorëve e tradhëtarëve e që sot asht mburoja e çelnikët e Atdheut, asht tmerri i këtyre armiqve të betuar të popullit shqiptar. Çdo, vepër e tyre synon çkatërrimin e saj; por kjo Ushtëri e lavdishme ësht e pathyeshme pse asht Ushtëri e popullit dhe faktòr paqeje në Ballkan.

Relasioni kriminal që përpilohet me shërbye si një thikë në shpinë t'Atdheut, bashkë me një listë prej 1200 emërash që do të shërbente si mbështetje për grumbullim elementash të pakënaqur, iu dorëzue të huajve.

Qenan Dibra, Xhahit Koka, Sami Çeribashi e shokët e tyre bahen copash me ba takime me gazetarët të huaj, të cilëve u paraqesin gjendjen e Shqipris t'errët e kaotike, ku mbretëron terrori. Si pasojë, këta armiq të popullit bajnë çmos për me pengue njohjen e të drejtave të shumta të popullit shqiptar nga bota e jashtëme.

Njohja e Qeveris demokratike Shqiptare më 10 Nëndòr 1945 shkakton panik e pikëllim në zëmrat e tyre.

Talat Drini, në bashkëpunim me armiq të tjerë të popullit, tue veprue nën udhëzimet e kriminelave të luftës në Itali ku asht

./.

MEDIA ITEMS #10

 94

nga mbledhjet qe bajne te mulliri Abdullah Muços ku janë prezent përveç këtyre të treve dhe : Reis Hasho, ish Oficeri zogist, sherbetor'i okupatorit deri në çpornjen e tij nga vendi jonë, Enver Hasën dhe Kiço Zhongën, i cili ishte i destimue me bamun ndërlidhjen me reaksionin grek, të njajtën punë që bani Mit-hat Frashëri gjatë okupasionit tue dergue Dhimitër Fallon ne Selanik. Ktu mund të thuhet me vënd se përsëritet historija e vjetër e trathëtisë. Nga kto mbledhje klandestine del e njajta punë: lidhje me kriminelët e luftes dhe ajo me reaksionin ndëkombëtar për me përmbysur Pushtetin me vielencë.

Me ndërmjetësinë e një agjentit të huaj, Llazar Papapostolit, ky grup terrorist, i mbiquajtur monarqist, mer kontakt me oficera të huaj në shtëpinë e Abdullah Muçës, ku ndodhen prezentë përveç të zotëve të shtëpis, edhe Qenan Dibra, Llazar Papapostoli, N/Koloneli Palmer dhe Majori Smith. Qenan Dibra ekspozon gjendjen në Shqipri në mënyrë krejt të ndryshme nga realiteti dhe kërkon ndihma materiale e morale nga të huajt për të përmbysur pushtetin popullòr. Këto ndihma do të kunorëzohëshin me një ndërhyrje ushtarake të jashtëme. Dhe këtu përsëritet e vjetër e tradhëtis. Pregatiten dhe shtrojnë pllane për një 7 Prill 1939 të dytë: kulmi i tradhëtis.- Flitet për ndërhyrjen e reaksionit grek e ndërkombtar dhe për lidhjet me kriminelat e luftës, prezentë gjithëmonë në çdo bisedë, përenpje e hapët që bëjnë këto grupe terroriste. Këtu ësht me vënd pohimi i Nefail Skikulit, para gjyqit "në qoftë se më lejohet shprehja, grupet t'ona terroriste bajshin garë se kush të rekrutonte ma shumë kriminela lufte". Të gjithë këta terroristë mburrëshin me Hysni Demën dhe xhelatët e mbëdhenj të popullit shqiptar. Deri në këtë pikë arrijti depravacioni moral i këtyre njerëzve. Nefail Skikuli organizon një mbledhje në shtëpinë e Enver Hasës në Qershòr 1945 ku mernin pjesë: Qenan Dibra, Mehmet Beshiri, Tut Mëniku, Nikolla Kotte, Enver Hasa e Nefail Skikuli, ku këndohen si kurani ose ungjilli fjalët e shkrojtura nga kriminelat e arratisur Hysni Dema, Shemsi Hatibi, Aziz Biçaku (plagosësi i Gjeneralit Englez Davies) dhe të tjerëve që nuk u dihen emërat. Po kjo gja ndodh edhe në grupin terrorist të Sami Çeribashit, kur Hivzi Golja bjè letrat e Hysni Demës. Këto letra shkaktojnë gëzim dhe enthusiazmë. Kur Shaban Balla bje lajmin e arrijtjes së letrës së Shevqet Vërlacit tek Niko Beça, dhe kur këndohet fraza "së shpejti do të jemi në Shqipri",

./.

AIDSSH Nr. 67 Prot Date 29.01.2026

MEDIA ITEMS #11

takue edhe me vëllaun Hamza Drini, pregatit një plan se si me shpëtue nga burgu tre nga krerët ma të mbëdhenj të tradhëtis: regjentët kuislingë Patër Anton Harapin, Lef Nosin dhe kryeministrin kuisling Maliq Bushatin. Në këtë mënyrë banda kriminale e Talat Drinit donte me o çkëputun Drejtësis së Popullit tre tradhëtarë të mbëdhenj. Gjithashtu ay në bashkëpunim me dirizhuesit e tij Qenan Dibra e Xhahit Koka, përpiloi një trakt fashist me u fol ose hedhun ditën e 28 Nëndorit 1945 për me mbjellun përçarje dhe urrejtje në popull.

Gjergj Kokoshi, tue përfitue nga pozita e tij zyrtare në pushtet e në Frontin Demokratik, spekulloi në mënyrë të turpshme tue tradhëtue interesat e nalta t'Atdheut e të popullit. Në bashkëpunim të ngushtë me Suat Asllanin, ky punoi me dinakëri për me shkaktue përçarje në rreshtat e Frontit dhe për me minue pushtetin popullòr. Opozita e tij kundër votimit të ligjës elektorale që u zbulua nga zhvillimi i gjyqit u provua se ishte e pasinqertë dhe hipokrite. Në rrethe konfidenciale dhe konfesione që bëri në të huajt, Gjergj Kokoshi tregoi qëllimet e tij të vërtetë, që ishin me përmbysun pushtetin me violencë, tue thanë, "unë e kundërshtova ligjën elektorale pse kishte të meta, mbassi ay ishte perfekt, por pse desha me gjet një pretekst për me u tërhekun nga Fronti." Gjergj Kokoshi, fill mbas këtij kundërshtimi, u ba personi ma i dashur për reaksionin në Shqipri dhe për agjentët e reaksionit të jashtëm. Bashkë me shokun e tij të pandarë, avokatin hipokrit, pseudo-demokrat, Suat Asllanin, Gjergj Kokoshi, ma konkretisht dolli në sqenë si katalizatori i gjithë grupeve terroriste në Shqipri. Në mbledhjet te shtëpija e Shaban Ballës, në Nëndòr 1945, ku marin pjesë krerët e të tre grupeve terroriste, t'ashtuquajtur Rezistencë, Monarqist e Social-Demokrat, Gjergj Kokoshi del në skenë si bajraktar i tyre. Vet para gjyqit pohoi se "kishte pranuar me i kryesue këta grupe por me një kusht". Gjergj Kokoshi kishte dijeni të plotë se gjithë këto grupe ishin lidhur me kriminelat e luftës. Ay vet pohoi se pranonte me i ndihmue familjet e tyre, si atë të Hysni Demës. Gjergj Kokoshi edhe para Gjyqit të Popullit qëndroi i patundur në tradhëtinë e tij karshi popullit. Kjo qè një provë tjatër bindëse për Trupin Gjykues për fajsinë e tij. Ay nuk tregoi asnjë shënjë pendimi si shumica dërmuese e 37 të pandehurve. Ay jo vetëm se

./.

MEDIA ITEMS #12

u mundue të mbulojë tradhëtinë e tij me demagogji dhe strategjema si ajo e emnimit të një komisioni me hetue çështjen e tij, gjë në kundërshtim me ligjët shtetnore në fuqi, por ay u ba mbrojtës i tradhëtis të të gjithë të pandehurve. Gjergj Kokoshi qëndron armik i betuar i popullit deri në fund.

Me gjithëse Suad Asllani, bashkëpunëtòr i pandarë i Gjergj Kokoshit, në dirizhimin e grupeve terroriste, u mundua të mohojë gjithëçka me mjeshtri profesionale, që tek ay asht bamun aberasion profesional, Gjykata e provoi plotësisht pjesëmarjen e tij aktive në këto grupe si organizatòr e drejtues, me anë të dokumentave, me anë të dëshmitarëve, atribuimet e të pandehurve dhe solli bindje të plotë në fajsinë e tij. "Po t'organizoheni, të hiqni dorë nga divergjencat, kini me vehte edhe Suat Asllanin si drejtues" i thotë Dilaver Asllani Mehmet Beshirit, një nga eksponentët e grupeve terroriste.

Në biseda të ndryshme me Musine Kokalarin, Gjergj Kokoshin, Shaban Ballën, Sami Çeribashin, Muhamet Hoxhën, oficera të huaj, Suat Asllani paraqitet si person që ka dijeni të plotë për ekzistencën dhe pjesëmarjen e tij në grupe terroriste për përmbysjen e pushtetit me violencë. Musine Kokalarit, ndër të tjera ay i ka propozuar edhe redaksinë e një gazete ilegale kundra pushtetit që do të financohej nga një burim i ditur vetëm nga ay. Ka dijeni mbi përpilimin e notave çpifëse dorëzuar të huajve. Një nga atë e ka firmuar me ndërmjetësinë e Gjergj Kokoshit. Mohimi i tij i vazhduarshëm para gjithë provave që i solli Gjykata ia forcoi bindjen kësaj së fundit se ay asht ma fajtòr se sa duket. Mohimi i tij nuk e trondit aspakë të vërtetën, mbassi gënjeshtra tek ay asht bamun sistem. Ka qënë në bashkëpunim të ngushtë me Musine Kokalarin, kryetare e Grupit terrorist të mbiemnuar Social-Demokrat.

Musine Kokalari ka dirizhuar aktivitetin e gruas balliste gjatë okupasionit, tue bashkëunuar ngushtësisht me krerët tradhëtarë të Ballit, Mid'hat Frashërin, Ali Këlcyrën, Skënder Muçon, etjerë. Ka nxjerë organin tradhëtarë gjoja Social-Demokrat "Zëri i Liris" ku luftëtarët e liris thyhëshin e përmëndëshin me përbuzje dhe ku ekzaltohësh tradhëtija e Ballit. Këtë aktivitet të gjerë të saj dhe në dam të madh të luftës çlirimtare, Musineja e vazhdoi edhe mbas çli-

./.

MEDIA ITEMS #13

56

rimit të Shqipris egërsisht. Zëmra e saj asht e mbushur me urrejtje për fitoret e mbëdha të popullit. Organizon grupe të rinjsh të cilët i helmatos me propagandën e saj të vjetër balliste. Gjithëçka ndryshoi në vëndin e jonë ku ka lindur një jetë e re, vetëm në shpirtin djallëzòr të Musines vlon fryma hakmarëse dhe urrejtja kundër popullit. Nën maskën e Social-Demokracis, kjo grua zhvillon një aktivitet të gjerë kriminal e terrorist, tue mashtrue me dyzina të rinjsh. Me anën e bashkëpunëtorit të saj të vjetër, pseudo-intelektualit si vehtja e saj, Musa Dizdarit, kjo lidhet me kriminelat e luftës dhe grupet terroriste të Shkodrës. Pjetër Gila nga Shkodra, korrier i grupeve terroriste atje, i tregon aktivitetin e gjerë që zhvillohet atje dhe kjo i thotë se "edhe ne këndej po punojmë", "dhe ne këndej jemi të lidhur me kriminelat e luftës t'arratisur". Pagëzon grupin terrorist të Sami Çeribashit "Grupi i Rezistencës" se për Muzinen populli asht okupatòr që duhet çliruar për me u futun në zgjedhën e krerëve të tradhëtis, ish miqtë e saj të ngushtë përtej Adriatikut. Përpilon nota çpifëse për Atdheun e saj dhe pranon që këto nota t'u dorëzohen të huajve. Lidh mbas qerres së saj të tradhtis Musa Dizdarin dhe një grup të rinjsh, të cilët janë krejtësisht viktimat e saja.

Musa Dizdari pranon me bashkëpunue me Musine Kokalarin për me përmbysun pushtetin me violencë. Asht koshient i veprës së tij dhe me vullnetin e tij të lirë firmon nota diskredituese për popullin shqiptar dhe luftën e tij, nota të cilat u dorëzohen të huajve. Edhe kur përplaset në fytyrë e vërteta nga dëshmitari Pjetër Gila dhe e pandehura Musine Kokalari, ky vazhdon me mohue në mënyrë qesharake. Ky qëndrim i tij e bind trupin Gjykues më shumë mbi fajsinë e tij.

Llazar Papapostoli mer pjesë në shumë mbledhje tue aprovue planet që shtrohen atje për me përmbysun pushtetin popullòr me violencë. Pranon të bahet ndërlidhës ndërmjet grupit terrorist të Qenan Dibrës dhe oficerave të huaj reaksionarë. Firmon e përkthen nota drejtue të huajve dhe kundër interesave të naltat'Atdheut.

Nikolla Beça ban shtëpinë e tij çerdhe për mbledhjen e grupeve terroriste ku mer pjesë edhe ay vet. Lidhet me kriminelat e arratisur (Shevqet Vërlacin dhe Alush Leshanakun). Pranon të fshehë

./.

MEDIA ITEMS #14

— 189 —

56

rimit të Shqipris egërsisht. Zëmra e saj asht e mbushur me urrejtje për fitoret e mbëdha të popullit. Organizon grupe të rinjsh të cilët i helmatos me propagandën e saj të vjetër balliste. Gjithëçka ndryshoi në vëndin e jonë ku ka lindur një jetë e re, vetëm në shpirtin djallëzòr të Musines vlon fryma hakmarëse dhe urrejtja kundër popullit. Nën maskën e Social-Demokracis, kjo grua zhvillon një aktivitet të gjerë kriminal e terrorist, tue mashtrue me dyzina të rinjsh. Me anën e bashkëpunëtorit të saj të vjetër, pseudo-intelektualit si vehtja e saj, Musa Dizdarit, kjo lidhet me kriminelat e luftës dhe grupet terroriste të Shkodrës. Pjetër Gila nga Shkodra, korrier i grupeve terroriste atje, i tregon aktivitetin e gjerë që zhvillohet atje dhe kjo i thotë se "edhe ne këndej po punojmë", "dhe ne këndej jemi të lidhur me kriminelat e luftës t'arratisur". Pagëzon grupin terrorist të Sami Çeribashit "Grupi i Rezistencës" se për Muzinen populli asht okupatòr që duhet çliruar për me u futun në zgjedhën e krerëve të tradhëtis, ish miqtë e saj të ngushtë përtej Adriatikut. Përpilon nota çpifëse për Atdheun e saj dhe pranon që këto nota t'u dorëzohen të huajve. Lidh mbas qerres së saj të tradhtis Musa Dizdarin dhe një grup të rinjsh, të cilët janë krejtësisht viktimat e saja.

Musa Dizdari pranon me bashkëpunue me Musine Kokalarin për me përmbysun pushtetin me violencë. Asht koshient i veprës së tij dhe me vullnetin e tij të lirë firmon nota diskredituese për popullin shqiptar dhe luftën e tij, nota të cilat u dorëzohen të huajve. Edhe kur përplaset në fytyrë e vërteta nga dëshmitari Pjetër Gila dhe e pandehura Musine Kokalari, ky vazhdon me mohue në mënyrë qesharake. Ky qëndrim i tij e bind trupin Gjykues më shumë mbi fajsinë e tij.

Llazar Papapostoli mer pjesë në shumë mbledhje tue aprovue planet që shtrohen atje për me përmbysun pushtetin popullòr me violencë. Pranon të bahet ndërlidhës ndërmjet grupit terrorist të Qenan Dibrës dhe oficerave të huaj reaksionarë. Firmon e përkthen nota drejtue të huajve dhe kundër interesave të naltat'Atdheut.

Nikolla Beça ban shtëpinë e tij çerdhe për mbledhjen e grupeve terroriste ku mer pjesë edhe ay vet. Lidhet me kriminelat e arratisur (Shevqet Vërlacin dhe Alush Leshanakun). Pranon të fshehë

./.

MEDIA ITEMS #15

92

nga faktet deliktuoze q'u ngarkohen te pandehurvet, nga akuza publike, vetem se behet nje tentative qe veprimtarise kriminale te te pandehurvet t'i atribuhohet nje randesi e vogel. Kjo tentative jo e ndershme nga ana e mbrojtjes, perveç qe asht ne kundershtim me te verteten, pse si pasoje e veprave te te pandehurve kemi ne Shqiperi nje seri atentatesh terroriste te konsumueme, si ne Shkoder, Kruje, Kavaje, Kurvalesh e gjetiu, te permendura veçanrisht, pergjegjesia morale e te cilave bjen kryekeput kolektivisht mbi grupet terroriste; por nga ana tjeter mohohen damet dhe vuajtjet e patregueme qe do t'i shkatoheshin popullit Shqiptar sikur vepra kriminale e te pandehurvet te realizohej. Prandaj mbrojtjet e avokateve ne pergjithesi s'kane baza ligjore dhe si te tilla nuk mund te sostenohen me seriozitet dhe kjo mbrojtje asht e pa vlefshme per me ndihmue Trupin Gjykues ne percaktimin (vleftesimin) e se vertetes dhe n'administrimin e ndeshkimeve.-

Gjykata e Popullit asht e bindun se tradhetija e nalte kundrejt Atdheut dhe popullit asht krimi ma i madh qe mund t'ekzistoje dhe si i tille duhet ndeshkue rande.-

P r a n d a j,

Gjykata, per aresyenat e siperme dhe ato qe do te shenohen per sejcilin ne pjesen anekse te ketij vendimi, ne baze te neneve 3, 15 e 18 te Ligjes Nr.41 date 14 Janar 1945 mbi organizimin dhe funksionimin e Gjykatave Ushtarake dhe te nenit 1 te Ligjes Nr.21 date 15 Dhjetor 1944 mbi sabotatoret e luftes e te pushtetit, pjeserisht te nje mejtimi me Prokurorin dhe pjeserisht ne kundershtim me kerkimin e tij,

V E N D O S I:

Fajtorine e te pandehurve, cilesimin e tyre si armiq te popullit dhe sabotatore te pushtetit dhe ndeshkimin e tyre si vijon:

1) SAMI ÇERIBASHI, SHABAN BALLA, QENAN DIBRA, XHAHIT KOKA, HIVZI GOLJA, ALI KAVAJA, MEHMETALI BEŞHIRI?TALAT DRINI, MAHMUT MENIKU- me vdekje, humbjen e te drejtave civile e politike dhe konfiskimin e pasurise se tyne te lujteshme e te palujteshme ne konformitet me dispozitat ligjore ne fuqi;

2) PROF ÇOKA, ANTON DUKAGJINI, LLUKE BIBI, ABDULLAH MUÇA, ENVER HASA,- me burgim te perjetshem e pune te detyrueshme, humbjen e te drejtave civile e politike dhe konfiskimin e pasuris se lujteshme e te palujteshme ne konformitet me dispozitat ligjore ne fuqi;

3) GJERGJ KOKOSHI, KOL RODHE, NEFAIL SHKULI, REIS HASHOJA, QEMAL BIÇAKU me tridhjete (30) Vjet burgim, pune te detyrueshme, humbjen e

AIDSSH Nr. 67 Prot Date 29.01.2026

INFORMATION

No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

MEDIA #3

Media 3

MEDIA ITEMS #1

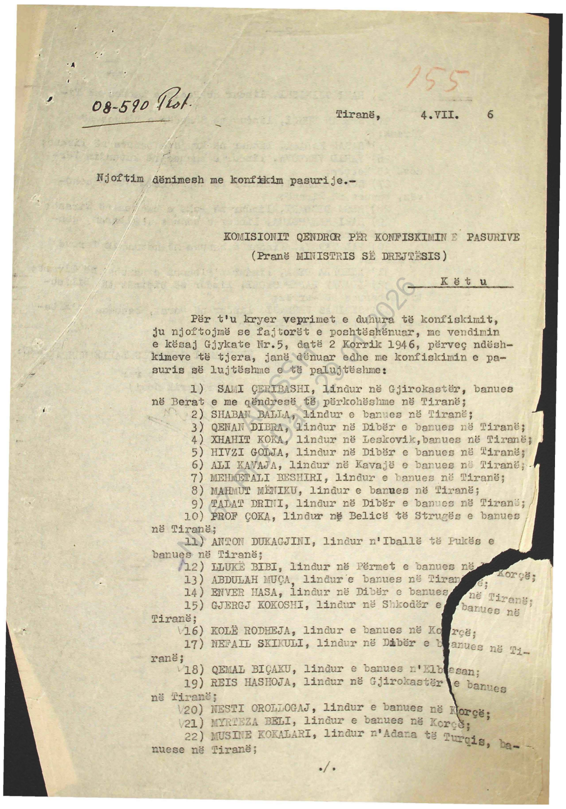

08-590 Prot.

155

Tiranë, 4.VII. 6

Njoftim dënimesh me konfiskim pasurije.-

KOMISIONIT QENDROR PËR KONFISKIMIN E PASURIVE
(Pranë MINISTRIS SË DREJTËSIS)

Këtu

Për t'u kryer veprimet e duhura të konfiskimit, ju njoftojmë se fajtorët e poshtëshënuar, me vendimin e kësaj Gjykate Nr.5, datë 2 Korrik 1946, përveç ndëshkimeve të tjera, janë dënuar edhe me konfiskimin e pasuris së lujtëshme e të palujtëshme:

1) SAMI ÇERIBASHI, lindur në Gjirokastër, banues në Berat e me qëndresë të përkohëshme në Tiranë;
2) SHABAN BALLA, lindur e banues në Tiranë;
3) QENAN DIBRA, lindur në Dibër e banues në Tiranë;
4) XHAHIT KOKA, lindur në Leskovik,banues në Tiranë;
5) HIVZI GOLJA, lindur në Dibër e banues në Tiranë;
6) ALI KAVAJA, lindur në Kavajë e banues në Tiranë;
7) MEHMETALI BESHIRI, lindur e banues në Tiranë;
8) MAHMUT MËNIKU, lindur e banues në Tiranë;
9) TALAT DRINI, lindur në Dibër e banues në Tiranë;
10) PROF ÇOKA, lindur në Belicë të Strugës e banues në Tiranë;
11) ANTON DUKAGJINI, lindur n'Iballë të Pukës e banues në Tiranë;
12) LLUKË BIBI, lindur në Përmet e banues në Korçë;
13) ABDULAH MUÇA, lindur e banues në Tiranë;
14) ENVER HASA, lindur në Dibër e banues në Tiranë;
15) GJERGJ KOKOSHI, lindur në Shkodër e banues në Tiranë;
16) KOLË RODHEJA, lindur e banues në Korçë;
17) NEFAIL SKIKULI, lindur në Dibër e banues në Tiranë;
18) QEMAL BIÇAKU, lindur e banues n'Elbasan;
19) REIS HASHOJA, lindur në Gjirokastër e banues në Tiranë;
20) NESTI OROLLOGAJ, lindur e banues në Korçë;
21) MYRTEZA BELI, lindur e banues në Korçë;
22) MUSINE KOKALARI, lindur n'Adana të Turqis, banuese në Tiranë;

./.

INFORMATION

No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

MEDIA #4

Media 4

MEDIA ITEMS #1

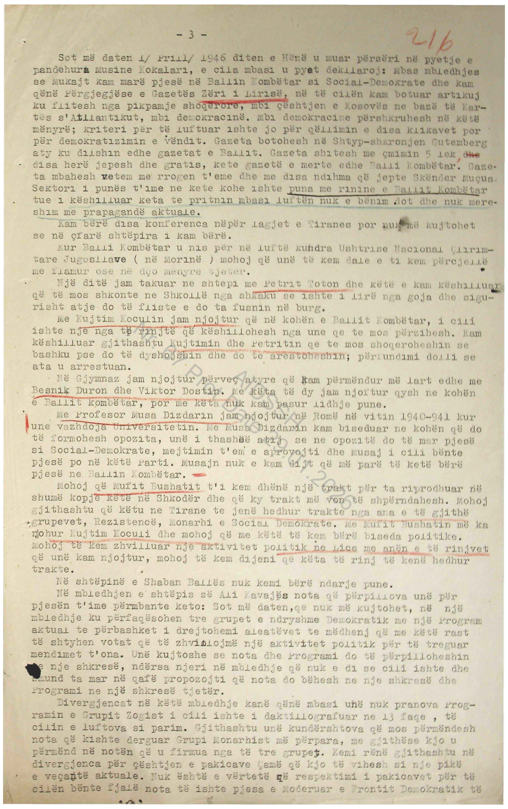
- 3 -

216

Sot më daten 1/ Prill/ 1946 diten e Hënë u muar përsëri në pyetje e pandehura Musine Kokalari, e cila mbasi u pyet deklaroj: Mbas mbledhjes se Mukajt kam marë pjesë në Ballin Kombëtar si Social-Demokrate dhe kam qënë Përgjegjëse e Gazetës Zëri i Lirisë, në të cilën kam botuar artikuj ku flitesh nga pikpamje shoqërore, mbi çështjen e Kosovës ne bazë të Kartës s'Atllantikut, mbi demokracinë. Mbi demokracine përshkruhesh në këtë mënyrë; kriteri për të luftuar ishte jo për qëllimin e disa klikavet por për demokratizimin e vëndit. Gazeta botohesh në Shtyp-shkronjen Gutemberg aty ku dilshin edhe gazetat e Ballit. Gazeta shitesh me çmimin 5 lek, dhe disa herë jepesh dhe gratis, kete gazetë e merte edhe Balli Kombëtar. Gazeta mbahesh vetem me rrogen t'eme dhe me disa ndihma që jepte Skënder Muçua. Sektori i punës t'ime ne kete kohe ishte puna me rinine e Ballit Kombëtar tue i këshilluar keta te pritnin mbasi luftën nuk e bënim dot dhe nuk mereshim me prapagandë aktuale.

Kam bërë disa konferenca nëpër lagjet e Tiranes por nuk më kujtohet se në çfarë shtëpira i kam bërë.

Kur Balli Kombëtar u nis për në luftë kundra Ushtrise Nacional Çlirimtare Jugosllave (në Morinë) mohoj që unë të kem dale e ti kem përcjellë me flamur ose në dço mënyrë tjetër.

Një ditë jam takuar ne shtepi me Petrit Toton dhe këtë e kam këshilluar që të mos shkonte ne Shkollë nga shkaku se ishte i lirë nga goja dhe sigurisht atje do të fliste e do ta fusnin në burg.

Me Kujtim Koculin jam njojtur që në kohën e Ballit Kombëtar, i cili ishte një nga të rinjtë që këshillohesh nga une qe te mos përzihesh. Kam këshilluar gjithashtu Kujtimin dhe Petritin qe te mos shoqeroheshin se bashku pse do të dyshojshin dhe do te arestoheshin; përfundimi dolli se ata u arrestuan.

Në Gjymnaz jam njojtur përveç atyre që kam përmëndur më lart edhe me Besnik Duron dhe Viktor Dostin. Me këta të dy jam njoftur qysh ne kohën e Ballit kombëtar, por me këta nuk kam pasur lidhje pune.

Me Profesor Musa Dizdarin jam njojtur në Romë në vitin 1940-941 kur une vazhdoja Universitetin. Me Musa Dizdarin kam biseduar ne kohën që do të formohesh opozita, unë i thashë atij se ne opozitë do të mar pjesë si Social-Demokrate, mejtimin t'em e aprovojti dhe Musaj i cili bënte pjesë po në këtë Parti. Musajn nuk e kam dijt që më parë të ketë bërë pjesë ne Ballin Kombëtar.

Mohoj që Mufit Bushatit t'i kem dhënë një trakt për ta riprodhuar në shumë kopje këtë në Shkodër dhe që ky trakt më von të shpërndahesh. Mohoj gjithashtu që këtu ne Tirane te jenë hedhur trakte nga ana e të gjithë grupevet, Rezistencë, Monarhi e Social Demokrate. Me Mufit Bushatin më ka njohur Kujtim Koculi dhe mohoj që me këtë të kem bërë biseda politike. Mohoj të kem zhvilluar një aktivitet politik ne Lice me anën e të rinjvet që unë kam njojtur, mohoj të kem dijeni që këta të rinj të kenë hedhur trakte.

Në shtëpinë e Shaban Ballës nuk kemi bërë ndarje pune.

Në mbledhjen e shtëpis së Ali Kavajës nota që përpillova unë për pjesën t'ime përmbante keto: Sot më daten, që nuk më kujtohet, në një mbledhje ku përfaqësohen tre grupet e ndryshme Demokratik me një Program aktual te përbashket i drejtohemi aleatëvet te mëdhenj që me këtë rast të shtyhen votat që të zhvillojmë një aktivitet politik për të treguar mendimet t'ona. Unë kujtoshe se nota dhe Programi do të përpilloheshin ne nje shkresë, ndërsa njeri në mbledhje që nuk e di se cili ishte dhe mund ta mar në qafë propozojti që nota do bëhesh ne nje shkresë dhe Programi ne një shkresë tjetër.

Divergjencat në këtë mbledhje kanë qënë mbasi unë nuk pranova Programin e Grupit Zogist i cili ishte i daktillografuar ne 13 faqe , të cilin e luftova si parim. Gjithashtu unë kundërshtova që mos përmëndesh nota që kishte derguar Grupi Monarhist më përpara, me gjithëse kjo u përmënd në notën që u firmua nga të tre grupet. Kemi rënë gjithashtu në divergjenca për çështjen e pakicave Çamë që kjo të vihesh si nje pikë e veçantë aktuale. Nuk është e vërtetë që respektimi i pakicavet për të cilën bënte fjalë nota të ishte pjesa e Moderuar e Frontit Demokratik të

MEDIA ITEMS #2

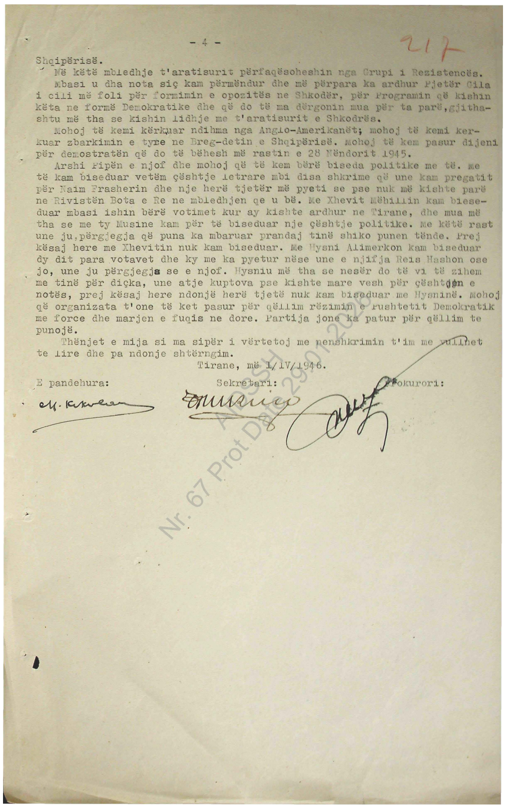
- 4 -

217

Shqipërisë.

Në këtë mbledhje t'aratisurit përfaqësoheshin nga Grupi i Rezistencës.

Mbasi u dha nota siç kam përmëndur dhe më përpara ka ardhur Pjetër Gila i cili më foli për formimin e opozitës ne Shkodër, për Programin që kishin këta ne formë Demokratike dhe që do të ma dërgonin mua për ta parë, gjithashtu më tha se kishin lidhje me t'aratisurit e Shkodrës.

Mohoj të kemi kërkuar ndihma nga Anglo-Amerikanët; mohoj të kemi kerkuar zbarkimin e tyre ne Breg-detin e Shqipërisë. Mohoj të kem pasur dijeni për demostratën që do të bëhesh më rastin e 28 Nëndorit 1945.

Arshi Pipën e njof dhe mohoj që të kem bërë biseda politike me të. Me të kam biseduar vetëm çështje letrare mbi disa shkrime që une kam pregatit për Naim Frasherin dhe nje herë tjetër më pyeti se pse nuk më kishte parë ne Rivistën Bota e Re ne mbledhjen qe u bë. Me Xhevit Mëhillin kam biesenduar mbasi ishin bërë votimet kur ay kishte ardhur ne Tirane, dhe mua më tha se me ty Musine kam për të biseduar nje çështje politike. Me këtë rast une ju, përgjegja që puna ka mbaruar prandaj tinë shiko punen tënde. Prej kësaj here me Xhevitin nuk kam biseduar. Me Hysni Alimerkon kam biseduar dy dit para votavet dhe ky me ka pyetur nëse une e njifja Reis Hashon ose jo, une ju përgjegja se e njof. Hysniu më tha se nesër do të vi të zihem me tinë për diçka, une atje kuptova pse kishte mare vesh për çështjen e notës, prej kësaj here ndonjë herë tjetë nuk kam biseduar me Hysninë. Mohoj që organizata t'one të ket pasur për qëllim rëzimin e Pushtetit Demokratik me force dhe marjen e fuqis ne dore. Partija jone ka patur për qëllim te punojë.

Thënjet e mija si ma sipër i vërtetoj me nenshkrimin t'im me vullnet te lire dhe pa ndonje shtërngim.

Tirane, më 1/IV/1946.

E pandehura: Sekretari: Prokurori:

M. Kokalari

Nr. 67 Prot Date 29.01.2026 AIDSSH

INFORMATION

No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

MEDIA #5

Media 5

MEDIA ITEMS #1

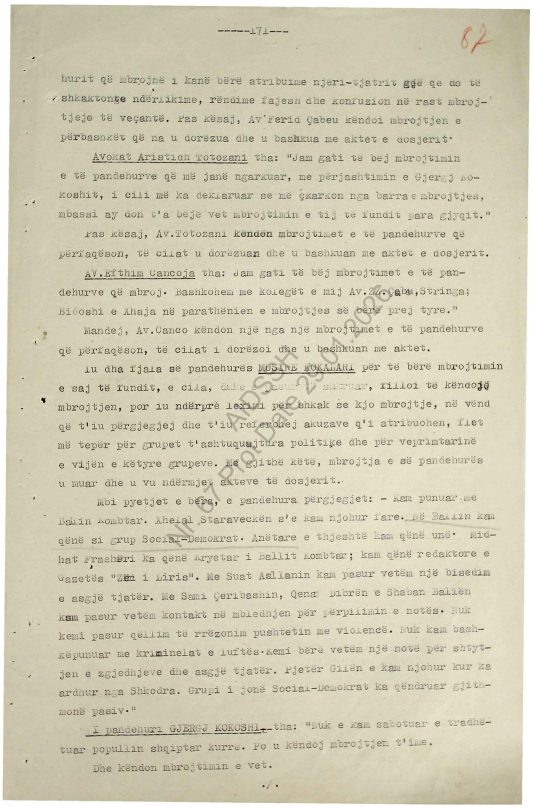
-----171---

82

hurit që mbrojnë i kanë bërë atribuime njëri-tjatrit gjë që do të shkaktonte ndërlikime, rëndime fajesh dhe konfuzion në rast mbrojtjeje të veçantë. Pas kësaj, Av.Ferid Çabeu këndoi mbrojtjen e përbashkët që na u dorëzua dhe u bashkua me aktet e dosjerit.

Avokat Aristidh Totozani tha: "Jam gati të bëj mbrojtimin e të pandehurve që më janë ngarkuar, me përjashtimin e Gjergj Kokoshit, i cili më ka deklaruar se më çkarkon nga barra e mbrojtjes, mbassi ay don t'a bëjë vet mbrojtimin e tij të fundit para gjyqit."

Pas kësaj, Av.Totozani këndon mbrojtimet e të pandehurve që përfaqëson, të cilat u dorëzuan dhe u bashkuan me aktet e dosjerit.

AV.Efthim Cancoja tha: Jam gati të bëj mbrojtimet e të pandehurve që mbroj. Bashkohem me kolegët e mij Av.ZZ.Çabu, Stringa; Bidoshi e Xhaja në parathënien e mbrojtjes së bërë prej tyre."

Mandej, Av.Canco këndon një nga një mbrojtimet e të pandehurve që përfaqëson, të cilat i dorëzoi dhe u bashkuan me aktet.

Iu dha fjala së pandehurës MUSINE KOKALARI për të bërë mbrojtimin e saj të fundit, e cila, duke e pasur të shkruar, filloi të këndojë mbrojtjen, por iu ndërprè leximi për shkak se kjo mbrojtje, në vend që t'iu përgjegjej dhe t'iu referohej akuzave q'i atribuohen, flet më tepër për grupet t'ashtuquajtura politike dhe për veprimtarinë e vijën e këtyre grupeve. Me gjithë këtë, mbrojtja e së pandehurës u muar dhe u vu ndërmjet akteve të dosjerit.

Mbi pyetjet e bëra, e pandehura përgjegjet: - Kam punuar me Ballin Kombtar. Xhelal Staraveckën s'e kam njohur fare. Në Ballin kam qënë si grup Social-Demokrat. Anëtare e thjeshtë kam qënë unë. Midhat Frashëri ka qënë Kryetar i Ballit Kombtar; kam qënë redaktore e Gazetës "Zëri i Liris". Me Suat Asllanin kam pasur vetëm një bisedim e asgjë tjatër. Me Sami Çeribashin, Qenan Dibrën e Shaban Ballën kam pasur vetëm kontakt në mbledhjen për përpilimin e notës. Nuk kemi pasur qëllim të rrëzonim pushtetin me violencë. Nuk kam bashkëpunuar me kriminelat e luftës. Kemi bërë vetëm një notë për shtytjen e zgjedhjeve dhe asgjë tjatër. Pjetër Gilën e kam njohur kur ka ardhur nga Shkodra. Grupi i jonë Social-Demokrat ka qëndruar gjithmonë pasiv."

I pandehuri GJERGJ KOKOSHI, tha: "Nuk e kam sabotuar e tradhëtuar popullin shqiptar kurrë. Po u këndoj mbrojtjen t'ime.

Dhe këndon mbrojtimin e vet.

./.

Nr. 67 Prot Date 29.01.2026 ADSSH

INFORMATION

No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

MEDIA #6

Media 6

MEDIA ITEMS #1

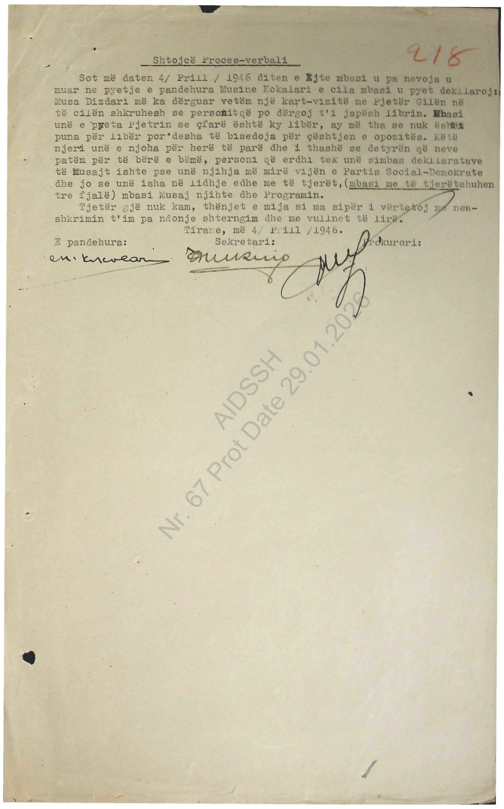

218

Shtojcë Proces-verbali

Sot më daten 4/ Prill / 1946 diten e Ejte mbasi u pa nevoja u muar ne pyetje e pandehura Musine Kokalari e cila mbasi u pyet deklaroj: Musa Dizdari më ka dërguar vetëm një kart-vizitë me Pjetër Gilën në të cilën shkruhesh se personitqë po dërgoj t'i japësh librin. Mbasi unë e pyeta Pjetrin se çfarë është ky libër, ay më tha se nuk është puna për libër por desha të bisedoja për çështjen e opozitës. Këtë njeri unë e njoha për herë të parë dhe i thashë se detyrën që neve patëm për të bërë e bëmë, personi që erdhi tek unë simbas deklaratave të Musajt ishte pse unë njihja më mirë vijën e Partis Social-Demokrate dhe jo se unë isha në lidhje edhe me të tjerët,(mbasi me të tjerëtshuhen tre fjalë) mbasi Musaj njihte dhe Programin.

Tjetër gjë nuk kam, thënjet e mija si ma sipër i vërtetoj me nenshkrimin t'im pa ndonje shterngim dhe me vullnet të lirë.

Tirane, më 4/ Prill /1946.

E pandehura: Sekretari: Prokurori:

AIDSSH
Nr. 67 Prot Date 29.01.2026

MEDIA ITEMS #2

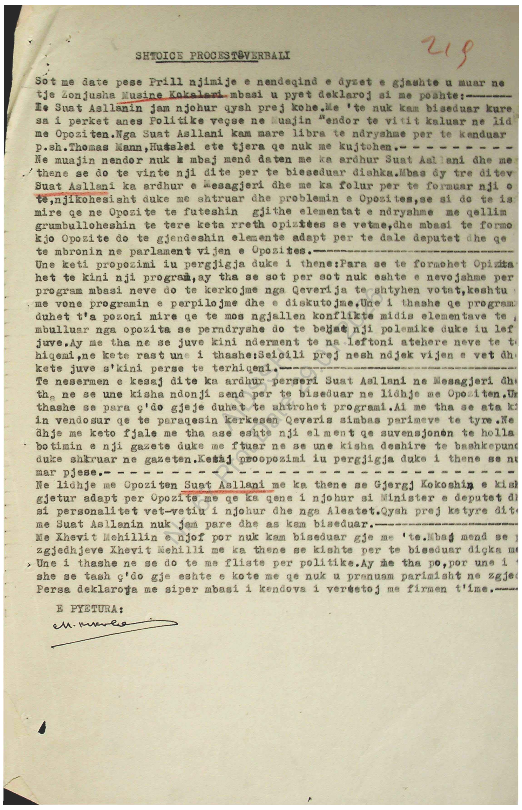

219

SHTOICE PROCESTËVERBALI

Sot me date pese Prill njimije e nendeqind e dyzet e gjashte u muar ne tje Zonjusha Musine Kokalari mbasi u pyet deklaroj si me poshte:-------
Me Suat Asllanin jam njohur qysh prej kohe.Me 'te nuk kam biseduar kure sa i perket anes Politike veçse ne Muajin Nendor te vitit kaluar ne lid me Opoziten.Nga Suat Asllani kam mare libra te ndryshme per te kenduar p.sh.Thomas Mann,Huxslei ete tjera qe nuk me kujtohen.- - - - - - - - - -
Ne muajin nendor nuk e mbaj mend daten me ka ardhur Suat Asllani dhe me thene se do te vinte nji dite per te bieseduar dishka.Mbas dy tre ditev Suat Asllani ka ardhur e Mesagjeri dhe me ka folur per te formuar nji o te,njikohesisht duke me shtruar dhe problemin e Opozites,se si do te is mire qe ne Opozite te futeshin gjithe elementat e ndryshme me qellim grumbulloheshin te tere keta rreth opizites se vetme,dhe mbasi te formo kjo Opozite do te gjendeshin elemente adapt per te dale deputet dhe qe te mbronin ne parlament vijen e Opozites.------------------------------
Une keti propozimi iu pergjigja duke i thene:Para se te formohet Opizita het te kini nji program,ay tha se sot per sot nuk eshte e nevojshme per program mbasi neve do te kerkojme nga Qeverija te shtyhen votat,keshtu me vone programin e perpilojme dhe e diskutojme.Une i thashe qe program duhet t'a pozoni mire qe te mos ngjallen konflikte midis elementave te mbulluar nga opozita se perndryshe do te behet nji polemike duke iu lef juve.Ay me tha ne se juve kini nderment te na leftoni atehere neve te t hiqemi,ne kete rast une i thashe:Seicili prej nesh ndjek vijen e vet dh kete juve s'kini perse te terhiqeni.------------------------------
Te nesermen e kesaj dite ka ardhur perseri Suat Asllani ne Mesagjeri dh tha ne se une kisha ndonji send per te biseduar ne lidhje me Opoziten.Un thashe se para ç'do gjeje duhet te shtrohet programi.Ai me tha se ata k in vendosur qe te paraqesin kerkesen Qeveris simbas parimeve te tyre.Ne dhje me keto fjale me tha ase eshte nji element qe suvensjonon te holla botimin e nji gazete duke me ftuar ne se une kisha deshire te bashkepunc duke shkruar ne gazeten.Kesaj proopozimi iu pergjigja duke i thene se nu mar pjese.- -
Ne lidhje me Opoziten Suat Asllani me ka thene se Gjergj Kokoshin e kish gjetur adapt per Opozite me qe ka qene i njohur si Minister e deputet dh si personalitet vet-vetiu i njohur dhe nga Aleatet.Qysh prej ketyre dite me Suat Asllanin nuk jam pare dhe as kam biseduar.------------------
Me Xhevit Mehillin e njof por nuk kam biseduar gje me 'te.Mbaj mend se zgjedhjeve Xhevit Mehilli me ka thene se kishte per te biseduar diçka me Une i thashe ne se do te me fliste per politike.Ay me tha po,por une i she se tash ç'do gje eshte e kote me qe nuk u pranuam parimisht ne zgje Persa deklaroja me siper mbasi i kendova i vertetoj me firmen t'ime.----

E PYETURA:

AIDSSH
Nr. 67 Prot Date 29.01.2026

INFORMATION

No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

MEDIA #7

Media 7

MEDIA ITEMS #1

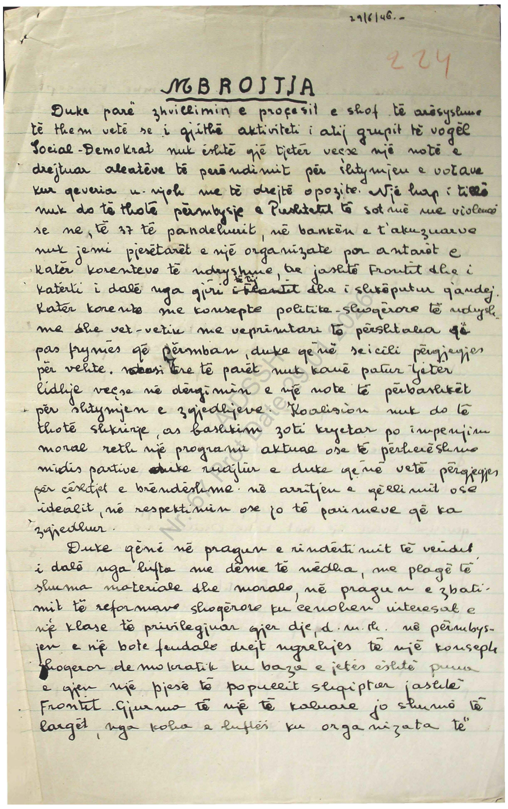

29/6/46.-

224

MBROJTJA

Duke parë zhvillimin e proçesit e shof të arësyshme të them vetë se i gjithë aktiviteti i atij grupit të vogël Social-Demokrat nuk është gjë tjetër veçse një notë e drejtuar aleatëve të perëndimit për shtyrjen e votave kur qeveria u njoh me të drejtë opozite. Një hap i tillë nuk do të thotë përmbysje e Pushtetit të sotmë me violencë se ne, të 37 të pandehurit, në bankën e t'akuzuarve nuk jemi pjesëtarët e një organizate por antarët e katër korenteve të ndryshme, tre jashtë Frontit dhe i katërti i dalë nga gjiri i tij dhe i shkëputur që andej. Katër korente me konsepte politike-shoqërore të ndryshme dhe vet-vetiu me veprimtari të përshtatshme që pas frymës që përmban, duke qenë seicili përgjegjës për vehte. Tre të parët nuk kanë patur tjetër lidhje veçse në dërgimin e një note të përbashkët për shtyrjen e zgjedhjeve. Koalision nuk do të thotë shkrirje, as bashkim zoti kryetar po impenjim moral rreth një programi aktual ose të përhershme midis partive duke ruajtur e duke qenë vetë përgjegjës për çështjet e brëndëshme në arritjen e qëllimit ose idealit, në respektimin ose jo të parimeve që ka zgjedhur.

Duke qenë në pragun e rindërtimit të vendit i dalë nga lufta me dëme të mëdha, me plagë të shumta materiale dhe morale, në pragun e zbatimit të reformave shoqërore ku cenohen interesat e një klase të privilegjuar gjer dje, d.m.th. në përmbysjen e një bote feudale drejt ngrehjes të një konsepti shoqeror demokratik ku baza e jetës është puna e gjen një pjesë të popullit shqiptar jashtë Frontit. Gjurma të një të kaluare jo shumë të largët, nga koha e luftës ku organizata të

MEDIA ITEMS #2

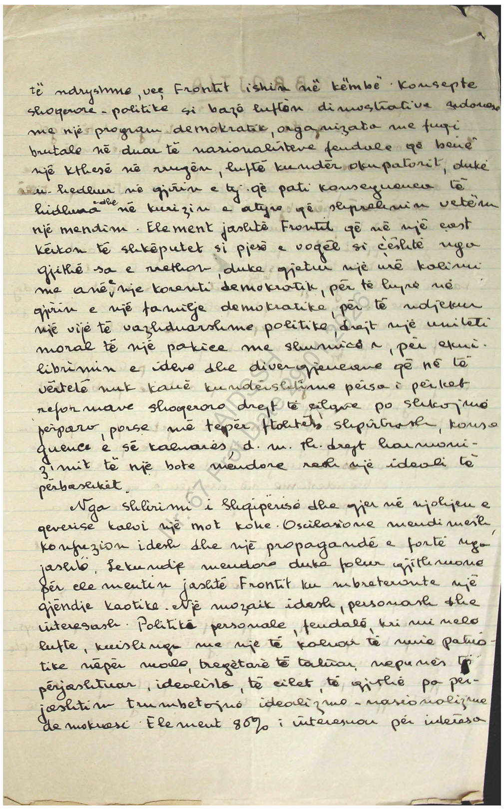

të ndryshme, veç Frontit ishin në këmbë. Konsepte shoqerore-politike si bazë luftën dimostrative ndonëse me një program demokratik, organizata me fuqi brutale në duar të nasionalistëve feudale që bënë një kthesë në rrugën, luftë kundër okupatorit, duke u hedhur në gjirin e tij që pati konsekuenca të hidhura dhe në kurizin e atyre që shprehnin vetëm një mendim. Element jashtë Frontit që në një çast kërkon të shkëputet si pjesë e vogël si çështë nga gjithë sa e rrethon, duke gjetur një urë kalimi me anë një korenti demokratik, për të hyrë në gjirin e një familje demokratike, për të ndjekur një vijë të vazhdueshme politike, drejt një uniteti moral të një pakice me shumicën, për ekuilibrimin e ideve dhe divergjencave që në të vërtetë nuk kanë kundërshtime përsa i përket reformave shoqerore drejt të cilave po shkojmë përparo, porse më tepër ftohtësi shpirtërash, konsekuencë e së kaluarës, d.m.th. drejt harmonizimit të një bote mendore rreth një ideali të përbashkët.

Nga shlirimi i Shqipërisë dhe gjer në njohjen e qeverisë kaloi një mot kohe. Oscilasione mendimesh, konfuzion idesh dhe një propagandë e fortë nga jashtë, lekundje mendore duke folur gjithmonë për elementin jashtë Frontit ku mbretëronte një gjëndje kaotike. Një mozaik idesh, personash dhe interesash. Politikë personale, feudalë, kri mi nelo lufte, kuislinga me një të kaluar të mirë patriotike nëpër malo, tregëtarë të taliuar, nëpunës të përjashtuar, idealista, të cilet, të gjithë po përjashtim trumbetojnë idealizmo-nasionalizmo demokrasi. Element 80% i interesuar për interesa

MEDIA ITEMS #3

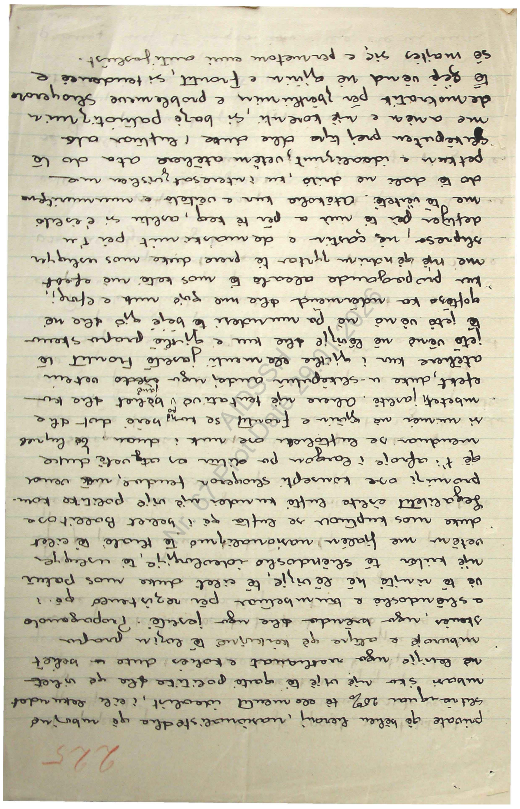
225

private që bëhen heronj, nasionalistedhe që mbojnë shtrënguar 20% të elementit idealist, i cili lekundet mbasi s'ka një vijë të qartë politike dhe që vihet në lëvizje nga rrethanat e kohës duke u bëhet mburojë e atyre që kërkojnë të lozin prapa skenës, nga brenda dhe nga jashtë. Propaganda e shëndoshë e tumbetuar për rezistencë që i vë të rinjtë në lëvizje, të cilët duke mos patur një kriter të shëndoshë ideologjije, të ushqyer vetëm me fjalën nasionalizmë të thatë të cilët duke mos kuptuar se lufta që i bëhet Ballit ose Legalitetit është luftë kundër një vije politike kompromizi ose konsepti shqiptar feudal, në vend që t'i afroje i largon po ditur as atyvetë duke menduar se luftohen ose nuk i duan, të lypet si numër në gjirin e Frontit se kurrë bërë dot dhe mbetet jashtë. Ahere një tentativë po bëhet dhe ka efekt, duke u-shkëputur andej nga është vetëm atëhere kur i gjithe elementi jashtë Frontit të jetë vënë në lëvizje dhe kur e gjithë prapa skenë të jetë vënë në pa mundësi të bëjë gjë dhe në goftësa ka ndërmend dhe me gojë nuk e shfaq; kur propaganda aleate të mos ketë më efekt me një qëndrim gjyrtar të prerë duke mos ushqyer shpresa, në çastin e demaskimit për t'u deftyer për të mirë a për të keq, ashtu si është me të vërtetë. Atëkohe kur e vërteta e nunmuritjeve do të dali në dritë, kur interesat zvishen me petkun e idealizmit, vetëm atëhere ata do të shkëputen prej tyre dhe duke i luftuar ato me anën e një korenti, si bazë patriotizmin demokratik për zbërthimin e problemeve shqiptare të gëjë vënd në gjirin e Frontit, si tendencë e së majtës siç e permetoni emri antifashist.

MEDIA ITEMS #4

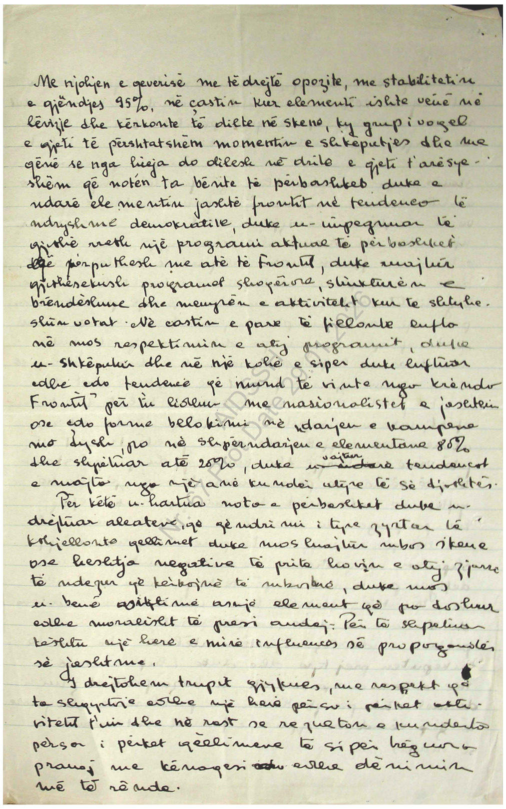
Me njohjen e qeverisë me të drejtë opozite, me stabilitetin e gjëndjes 95%, në çastin kur elementi ishte vënë në lëvizje dhe kërkonte të dilte në skenë, ky grup i vogël e gjeti të përshtatshëm momentin e shkëputjes dhe me qënë se nga lieja do dilesh në dritë e gjeti t'arësyeshëm që notën ta bënte të përbashket duke e ndarë elementin jashtë frontit në tendenca të ndryshme demokratike, duke u-angazhuar të gjithë rreth një programi aktual të përbashket që përputhesh me atë të Frontit, duke mujtur gjithësecush programet shqiptare, strukturën e brendëshme dhe mënyrën e aktivitetit kur të shtyhe. shin votat. Në çastin e parë të fillonte lufta në mos respektimin e atij programit, duke u-shkëputur dhe në një kohë e sipër duke luftuar edhe çdo tendencë që mund të vinte nga kërndo Frontit për t'u lidhur me nasionalistet e jashtëm ose çdo forme bllokimi në ndarjen e kampeve më dysh, po në shpërndarjen e elementave 80% dhe shqiptar atë 20%, duke u ~~ndarë~~ vajtur tendencat e majta nga një anë kundër atyre të së djathtës.

Për këtë u-hartua nota e përbashket duke u-drejtuar aleatëve, që qëndrimi i tyre gjyrtar të kthjellonte qëllimet duke mos lujtur mbas tyre ose heshtja negative të prita lojën e atij zjarre të ndezur që kërkojnë të mbrojnë, duke mos u-bënë ~~aktive~~ asnjë element që po doshur edhe moralisht të presi andej. Për të shpalim kështu një herë e mirë influencës së propagandës së jashtme.

I drejtohem trupit gjykues, me respekt që ta shqyrtojë edhe një herë për sa i përket aktivitetit t'im dhe në rast se rezultoni e kundërta person i përket qëllimeve të sipër hequri pranoj me kënaqësi ~~edhe~~ edhe dënimin më të rëndë.

INFORMATION

No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

MEDIA #8

Media 8

MEDIA ITEMS #1

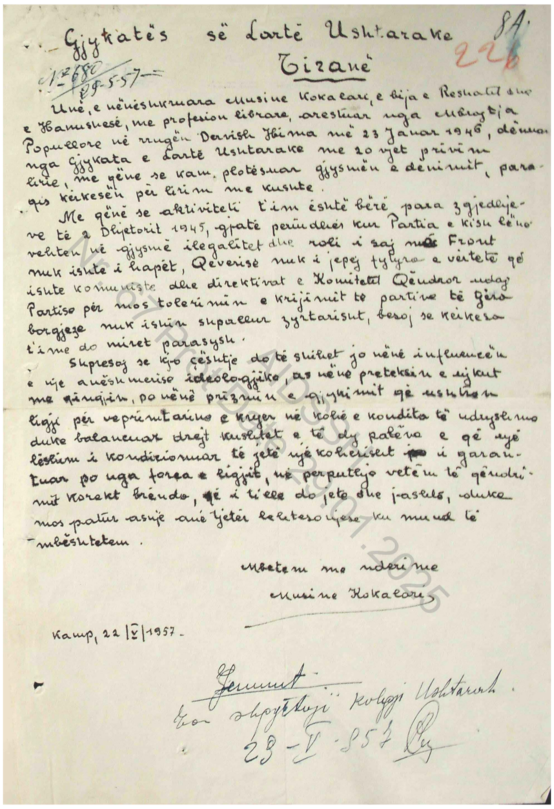

Gjykatës së Lartë Ushtarake

Tiranë

Nr. 680 29-5-57

Unë, e nënëshkruara Musine Kokalari, e bija e Reshatit dhe e Hamushesë, me profesion librare, arestuar nga Mbrojtja Popullore në rrugën Dervish Hima më 23 Janar 1946, dënuar nga Gjykata e Lartë Ushtarake me 20 vjet privim lirie, me qënë se kam plotësuar gjysmën e dënimit, paraqis kërkesën për lirim me kushte.

Me qënë se aktiviteti im është bërë para zgjedhjeve të 2 Dhjetorit 1945, gjatë periudhës kur Partia e kishte lëvizjen në gjysmë ilegalitet dhe roli i saj në Front nuk ishte i hapët, Qeverisë nuk i jepej ngjyra e vërtetë që ishte komuniste dhe direktivat e Komitetit Qëndror ndaj Partisë për mos tolerimin e krijimit të partive të tjera borgjeze nuk ishin shpallur zyrtarisht, besoj se kërkesa ime do merret parasysh.

Shpresoj se kjo çështje do të shihet jo nënë influencën e një anësh[m]erisë ideologjike, as nënë pretekstin e njëkohë me qëndrim, po nënë prizmin e gjykimit që ushtron ligji për veprimtarinë e kryer në kohë e kondita të ndryshme duke balancuar drejt kushtet e të dy palëve e që një lëshim i kondicionuar të jetë një koheziunt i garantuar po nga forca e ligjit, në përputhje vetëm të qëndrimit korekt kudo, që i tillë do jetë dhe i ashtuq, duke mos patur asnjë anë tjetër lehtësonjëse ku mund të mbështetem.

Mbetem me nderime

Musine Kokalari

Kamp, 22/V/1957.

Gjenerali [signature]
T'i shpjegohej kolegji Ushtarak.
23-V-957

Nr.67 Prot. AIDSSH Date 29.01.2025

INFORMATION

No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

MEDIA #9

Media 9

MEDIA ITEMS #1

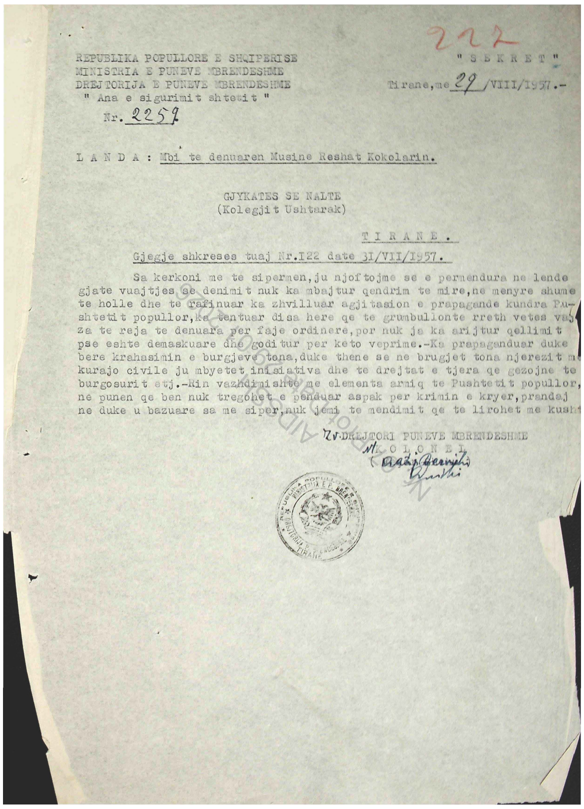

REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPERISE
MINISTRIA E PUNEVE MBRENDESHME
DREJTORIJA E PUNEVE MBRENDESHME
" Ana e sigurimit shtetit "
Nr. 2259

222
" S E K R E T "
Tirane,me 29 /VIII/1957.-

L A N D A : Mbi te denuaren Musine Reshat Kokolarin.

GJYKATES SE NALTE
(Kolegjit Ushtarak)

T I R A N E .

Gjegje shkreses tuaj Nr.I22 date 3I/VII/I957.

Sa kerkoni me te sipermen, ju njoftojme se e permendura ne lende gjate vuajtjes se denimit nuk ka mbajtur qendrim te mire, ne menyre shume te holle dhe te rafinuar ka zhvilluar agjitasion e prapagande kundra Pushtetit popullor, ka tentuar disa here qe te grumbullonte rreth vetes vajza te reja te denuara per faje ordinere, por nuk ja ka arijtur qellimit pse eshte demaskuare dhe goditur per keto veprime.-Ka prapaganduar duke bere krahasimin e burgjeve tona, duke thene se ne brugjet tona njerezit me kurajo civile ju mbyetet inisiativa dhe te drejtat e tjera qe gezojne te burgosurit etj.-Rin vazhdimishte me elementa armiq te Pushtetit popullor, ne punen qe ben nuk tregohet e penduar aspak per krimin e kryer, prandaj ne duke u bazuare sa me siper, nuk jemi te mendimit qe te lirohet me kusht

Zv.DREJTORI PUNEVE MBRENDESHME
N/K O L O N E L
([illegible])

INFORMATION

No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

MEDIA #10

Media 10

MEDIA ITEMS #1

REPUBLIKA POPULLORE E SHQIPËRISË
GJYKATA E LARTË
"Kolegji Ushtarak"

230

Nr.-41 i Radhorit Themeltar.-
Nr.-41 i Vendimit.-

V E N D I M
"N'EMËR TË POPULLIT"

Këshilli Gjyqësor i Kolegjit Ushtarak të Gjykates së Lartë i formuar nën kryesinë e:

N/Kolonel Loni Dimoshit Antar i Gjykates së Lartë,me anta
N/Kolonel Sotir Spiron -"- -"- -"-
M a j o r Hilmi Telegrafin -"- -"- -"-

me asistimin e kryesekretarit N/Toger Emin Hoxha dhe me pjesmarrjen e Prokurorit N/Kolonel Faik Minarollit,në seancë gjyqësore me dyer të hapura më daten 14/XII/1957 mori në shqyrtim çështjen për lirim para koh[e] me kusht të të dënuarës MUSINE RESHAT KOKALARI, e bija e Reshatit dhe [e] Hanushes,e date lindjes 1918,lindur në Adona të Turqisë dhe banues në Tirane,me arsim të lartë,me profesion libmare,e pa martuarë,e pa dënua[r] e arrestuarë më 23/I/1946 dhe e dënuarë me vendimin Nr.5 date 2/7/1946 të ish Gjykates së Lartë Ushtarake në bazë të neneve 3;15 e 18 të ligj[ës] Nr.41 date 14/I/1945 për krime kundër shtetit,përfundimisht me 20 vjet burgim,konfiskimin e pasurisë dhe me humbjen e të drejtës elektorale p[ër] 5 vjet kohë.-

Edënuara Musine Kokalari,me kërkesën e saj date 22/V/1957 i ësh[të] drejtuar Kolegjit Ushtarak të Gjykates së Lartë për lirim para kohe m[e] kusht,mbasi ka plotësuar të gjitha kondit at e kërkuara nga ligja.-

Këshilli Gjyqësor,mbasi shqyrtoj çështjen në tërësi,mbasi dëgjo[i] fjalën e Prokurorit N/Kolonel Faik Minarollit,i cili kërkoj refuzimin e kërkesës për lirim parakohe me kusht të të dënuarës Musine Kokalari,

V E R E N

E dënuara Musine Kokalari ka vuajtur më shumë se gjysmën e mas[ës] së dënimit,kështu që ajo ka plotësuar vetëm një nga konditat që kërkon neni 354 i K.Pr.P.për lirimin para kohe me kusht.

./.

MEDIA ITEMS #2

— 2 —

Si mbas nenit 57 të K.P.,lirimi para kohe me kusht mund të jepet kur i dënuari ka treguar me sjelljet dhe punën e tij se është përmirësuar.Nga të dhënat e organeve të Punve të Mbrendeshme ku ë dënuara vuan dënimin,rezulton se ajo nuk mbanq qëndrim të mirë dhe nuk është penduar për krimet e kryera,kështu që ajo nuk ka plotësuar konditat kryesore që kërkon neni 57 i K.P.për lirim para kohe me kusht?

PËR KËTO ARËSYE

Këshilli Gjyqësor i Kolegjit Ushtarak të Gjykates së Lartë në mbështetje të nenit 361 të K.Pr.P.

'V E N D O S I

Refuzimin e kërkesës për lirimin para kohe me kusht të të dënuarës MUSINE RESHAT KOKALARI.

Ky vendim është i formës së prerë.

U shpall në Tirane më 14/XII/1957.

A N T A R	A N T A R	K R Y E S U S I
(Hilmi Telegrafi)d.v.	(Sotir Spiro) d.v.	(Loni Dimoshi)d.v.

Vërtetohet se është baras me origjinalin
Kryesekretar'i Gjykates së Lartë
N/Toger(Emin Hoxha)

AIDSSH Nr. 67 Prot Date 29.01.2026

INFORMATION

No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

MEDIA #11

Media 11

MEDIA ITEMS #1

MEDIA ITEMS #2

INFORMATION

No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.